DIARI CATALA
d'Avisos, Noticies i Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre. 1 ptes. mes / Edició matí . 1 » »
Fòra: { Espanya. . . . . 4'50 ptes. trim. / Unió postal. . . . 9 » »
Paquet de 30 números . . 90 céntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció i Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esqueles, comunicats i reclams a preus convencionals. Per a l'edició del vespre s'admeten esqueles mortuories fins a les sis de la tarda. Per a l'edició del matí fins a les tres de la matinada.

Any XXIII núm. 5,046 — Barcelona: Diumenge 1 de juny de 1913 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Juvenci, mr.
Sant de demà: St. Eugeni, p. i cf.—**Quaranta hores:** A la iglesia parroquial de Sant Cugat.—Hores d'Exposició: De les sis del matí a 2/4 de vuit de la tarde.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. de la Mercè, a sa iglesia, privilegi, o a la del Pí.—**Demà:** Ntra. Sra. dels Angels, a sa iglesia.—**Missa d'avui:** Dominica 3.ª després de Pentecostés, color verd.—**La de demà:** Sts. Marcel, Pere i Erasme, mrs.; c. vermell.—**Adoració nocturna.** Avui, Torn de St. Francesc d'Assis.

Observatori Meteorológic de la Universitat.—Director: E. Alcobé.—31 de maig
HORES D'OBSERVACIO: 9 matí i 4 tarde.—Baròmetre a 0'00 al nivell del mar: 761'45; 760'1.—Temperatures: Màxima, 36'5 sol; 21'3 ombra. Mínima: 8'3 ombra, 6'6 reflector.—Temperatura a la ombra: 19'6; 20'2.—Pluja a les 24 hores: '00.—Aigua evaporada en milímetres: 1'34.—Graus d'humitat: 74; 78.—Direcció del vent: S., NE.—Velocitat del vent: 520 km.—Estat del cel: nuvolós, seré.—Núvols. Classes: C. K.; C.—Quantitat: 0'1; 0'9. Sortida del sol: 4'29.—Posta: 7'17.—Sortida de la lluna: 3'50 m.—Posta: 4'47 t.

J. Marsans Rof i Fills
Valors, Cupons, Giros, Canvi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)
Negociem el cupó Deute Interior i Amortisable 4 % vènciment 1.er juliol próxim.

XALETS AMOBLATS
(AMB SERVEI COMPLET, AL GRAN BALNEARI DE ESPLUGA DE FRANCOLI. Estada deliciosa. (Grans millores fetes enguany). Se'n lloguen per temporades. N'hi hà de molts preus. Dirigir-se: **Carrer del Bruch, núm. 114, pral., xanfrà Valencia**.—De 5 a 9.

Aixarops i Horxates
FORTUNY
AVIS. Essent els únics preferits del públic per ser immillorables, son oferts altres similars a preus inferiors, imitant, per a que's confonguin amb la marca FORTUNY, l'ampolla i etiqueta en tots sos detalls. *Fixar-se en la càpsula collaret i etiqueta amb el nom Francisco FORTUNY.*

VI ONA
del Dr. Aristegui
Poderós tònic fortificant i aperitiu
Dona salut, vigor i força

Dr. Serrallach Vies urinaries i ronyó. De 12 a 2 i 6 a 7. Pelayo, 40.-C.ª económica, 7 a 9. Jovellanos, 9.

Tusquets i C. S. en C. Banca Borsa. Valors i cupons.—Rambla del Centre, 9.

ESTALVI DE SALUT
RONYONS ☞ FETGE ☞ ESTOMAC ☞ MELSA
AIGUA DE VILAJUIGA
LA MÉS RICA EN LITINA
Unica insustituïble pera prevenir i curar l'ARTRITISME i el MAL DE PEDRA
Preferida pels bons metges, és la de major venda i la MÉS ECONOMICA EN SA CLASSE
DEMANI-S PER TOT ARREU
Agent depositari: JOSEP ESCUDER ● Bailén 95 i 97 - Telefon 3347
Despaig Central: Rambla de les Flors, 17 - Telefon 2471

DR. BOADA Vies Urinaries. Mals de la pell. Extirpació del pél moixí. Raigs X. Electroterapia. Carrer Corts, 642. De 2 a 4 i de 6 a 7.

Dr. A. Presta Especialista Orelles, Nas, Gorja i Tuberculosis. Pelayo, 12, pral. — Consulta de 9 a 10 i de 3 a 6.

Dr. Perearnau deixeble dels professors Guyón i Albarrán, de París. Vies urinaries. — Plassa Urquinaona, 2, 1.er De 12 a 2 i 4 a 6; festius 7 a 9 nit.

Oculista doctor Simón Fac. medecina París, Clíniques Viena. De 11 a 12 i 2 i 1/2 a 5. Festius 11 a 12. — Aragó, 261, pral., junt P. Gracia.

Dr. TORNER de l'Hospital de la Santa Creu. VIES URINARIES. Plaça del Regomir, 1. De 2 a 4 i de 7 a 9; festius, de 11 a 1.

REINA VICTORIA HOTEL
MAISON SUISSE — CONFORT MODERN
INAUGURAT DE POC.-Barcas, 6 i 8, Valencia

Doctor JOAN RIBAS I PERDIGO Tractament de la TUBERCULOSIS PULMONAR.—Valencia, 223, ent.ol, 2.ª

Demaneu Horxates i Aixarops
Ferrer i Gili
FABRICA: Carrer Gruz Canteros, 10.-Teléfon 1.537
DESPATX: Carrer de Sant Pau, 13.-Teléfon 1.500
BARCELONA

¡¡Alerta, malalts, alerta!!
Se venen en aquesta ciutat y en altres poblacions de Catalunya, y també a Valencia, varies **aigües artificials** ab noms de fonts **que no son fonts**, sinó marques de fàbrica, y que en les etiquetes de les seves ampolles diuen, o pretenen dir que procedeixen de Caldes de Malavella, y algunes fins diuen «bajo la protección del Gobierno», pera sorpendre la bona fé del comprador.—No confóndreles ab les acreditades aigües **minero-medecinals naturals** del **VICHY CATALA** de Caldes de Malavella, declarades d'utilitat pública, y que per aixó estàn baix la protecció del Govern, que sols s'expedeixen del manantial embotellades y les ampolles porten els distintius ab el nom «Sociedad Anónima Vichy Catalán.»—De venda per tot arreu.
Administració: Rambla de les Flors, número 13, entressol.

Polítiques

D'un estudi politic

La crisi constitucional

En la desorientació produida per l'actual crisi, fa bo recordar l'estudi pregón que de la constitucional va fer fa poc en aquestes mateixes pàgines en Prat de la Riba. Tots els aspectes del problema que's debat actualment ereu tractats pel mestre en els articles dels dies 20, 21 i 22 d'aquest maig al vespre i subsegüents al matí, amb tanta justesa, amb tanta serenitat, amb tanta elevació, que tot rellegint-los un'hom no pot menys que judicar d'una manera precisa i clara l'actual conflicte.

Pot dir-se que l'estudi den Prat de la Riba sobre «La crisi constitucional» té el valor d'una profecía acomplerta. Per això'n recomanem als nostres lectors la repetició de la lectura, segurs de que'ns ho agrairàn.

"Acusador acusat"

El nostre benvolgut confrare «Baluart de Sitges», publica amb aquest títul un article referent al fallo que ha dictat el Tribunal Suprem, absolvent a l'estimat amic i company, el diputat don Josep Bertràn i Musitu, en la causa per injuries i calumnies que li entaulà el caciquisme sitgetà.

Diu que l'ex-secretari, que va instar la querella, a l'enterar-se de la sentencia, en lloc de sentir-se aterrat per les consideracions que en ella s'hi fan, i que tan directament li pertanyen, va dir que es «donava per satisfet amb que'l diputat Sr. Bertràn hagi hagut d'asseure's al banquet dels acusats».

An aquesta contesta de l'ex-secretari «Baluart de Sitges» hi oposa una carta dirigida al senyor Bertràn per don Jaume Hill i Feliu, advocat de l'ex-secretari, amb la data de 29 de maig de 1912 (ara fa un any), dient-li:

«Hoy me dirijo a persona de amistad y confianza en Madrid, diciéndole que comparezca ante la Comisión de Suplicatorios del Congreso y manifieste que don Buenaventura Juliá y Masó retira la querella que, bajo mi dirección, tenía interpuesta contra V. y que motivó un suplicatorio elevado al Congreso...»

Com se veu, hi hà una absoluta contradicció entre la carta transcrita (data 29 maig de 1912) i lo que va dir l'ex-secretari a l'enterar-se de la sentencia.

El senyor Bertràn, per a qui constitueix el major timbre de gloria de la seva vida política l'haver-se assegut an aquell banc, va contestar al senyor Hill amb la carta següent:

«Senyor don Jaume Hill.
Advocat.

Mon distingit amic i company: Amb sorpresa m'entero del contingut de la seva carta que en la seva bona intenció agraeixo.

No és mon cas el dels que mendiquen el perdó dels que ofengueren, ni temo les conseqüencies de la concessió del suplicatori. Tot lo que diguí llavors sobre'ls actes d'un funcionari públic en l'exercici de les seves funcions seràn convenciments arrancats de la realitat viscuda, en l'examen de documents públics i fets indiscutibles que, no per gust, sinó per devers ciutadans, vaig haver, a pesar meu, de sostenir en els Tribunals, en periòdics i en el Parlament.

Si jo hagués tingut noticia de son propòsit, li hauría pregat s'abstingués de fer cap indicació al senyor Julià, com he pregat als meus companys de diputació que demanin la concessió del suplicatori. Avui a l'expressar-li el meu agraiment per la noble intenció de vostè al realitzar la seva gestió prop del senyor Julià, he d'expressar-li amb tota franquesa que el fet de que el senyor Julià retiri la seva querella, sense el meu coneixement i contra el meu desig, no pot implicar, per la meva part, cap rectificació de conceptes que vaig exposar en cumpliment del meu dever i que deuré confirmar i ratificar tantes vegades com tingui que ocupar-me de l'assumpte a que dits conceptes se refereixen.

Crec que la llealtat m'obliga a expressar-li clarament la meva actitut per a que ella arribi a coneixement del senyor Julià i resolgui aquest, amb tota llibertat i atenent únicament al seu interés, lo que tingui per convenient.

Son affm. S. S. i amic
Josep Bartràn i Musitu.

Barcelona, 29 de maig de 1912».

Després, a precs del nostre respectable amic, molts de sos companys votaren la concessió del suplicatori. Més tard, a son propi requeriment, fou el seu el primer suplicatori que del Congrés sortí, i ha sigut el primer que el Tribunal Suprem ha solventat. En Bertràn no's penedeix d'haver fet a l'ex-secretari Julià l'esboç biografic que va motivar la querella. Lo dit, dit està, i en Bertràn ho repetirà sempre que a la depuració de les costums administratives convingui.

El casal de la Lliga

Les obres de la Reforma interior de la ciutat fan precís l'enderroc de molts edificis i amb ells desapareixen molts recorts de la vida de nostra ciutat. S'ha començat a enderrocar lo que fou casal de la Lliga Regionalista, a la Riera de Sant Joan, cantonada al carrer més Alt de Sant Pere, propietat del nostre estimat amic i company don Eusebi Bertrand i Serra, diputat a Corts, regionalista, per Puigcerdà.

Aquell casal per a nosaltres és memorable per haver passat allí una bona part de nostra vida política i també ho és per la seva artística decoració interior.

Allí els regionalistes ens hi vàrem instalar als comensos de la nostra actuació política i hi passàrem els anys més difícils, organitzant eleccions i campanyes contra'ls enemics de la nostra terra, allí ens aconsolavem de les agrors de les derrotes, escoltant els parlaments dels nostres campions que'ns alliçonaven marcant-nos les orientacions a seguir, dirigint-nos paraules de conort i esperança, i allí hi obrírem nostres cors a la esperança del deslliurament de la nostra terra, del triomf dels ideals de Catalunya en els dies gloriosos de Solidaritat Catalana.

Aquella gloriosa data del 20 de maig de 1906 fou en aquell casal esplendorosament solemnitzada. Se restauraren aquelles magnífiques pintures del famós artista català «El Vigatà», que contribuien maravellosament a la rica decoració del segle XVIII, d'aquells salons, que reberen autèntic mobiliari d'aquella època facilitat per les principals families barcelonines i que tan destrament fou estudiat i esplicat pel nostre malhaurat company, el més il·lustrat i erudit dels critics d'art en Raimón Casellas.

S'hi va instalar una interessant exposició del llibre català modern; s'hi va fer una recepció fastuosa dels diputats i senadors que havíen defensat en el Parlament a Catalunya al discutir-s'hi la llei de jurisdiccions i s'hi organitzaren un seguit de festes de cultura i d'esbarjo popular que encara recordem tots amb joia del nostre esperit patriòtic.

Allí ens rescabalàrem de les amargors de les derrotes passades, organitzant-hi les eleccions de Solidaritat Catalana, lluitant coratjosament en tota la extensió de la nostra terra i rebent, amb joia inefable, les noves del triomf més gran, més esplendorós que mai hagi pogut assolir cap altre moviment polític, enviant 42 representants al Parlament espanyol en defensa de l'ideal de Catalunya.

Aquell casal, estotx de tants recorts per a la nostra vida política, mereix que'l saludem amb afectuositat en els moments en que va a desaparèixer per a sempre.

Varies

—L'Ajuntament de Palafrugell ha acordat contribuir amb 50 pessetes a l'erecció del monument al nostre gran poeta nacional mossen Jacinto Verdaguer.

Lo de les aigües

Els metges i el Col·legi de Metges

Rebem la següent protesta:

«Els que suscriuen, Doctors i Llicenciats en Medecina, pertanyents al Col·legi de Metges de Barcelona, lamenten que la Junta Directiva de l'indicat Col·legi hagi près determinades iniciatives en assumpte tan trascendental com el proveiment d'aigües de Barcelona, sense consultar a la classe médica.

En conseqüencia, refugen tota solidaritat amb l'indicada Junta en lo que concerneix als actes amb tal assumpte relacionats.

Barcelona, a 31 de maig de 1913.

Joaquim Bonet, catedràtic; Martí Vallejo, catedràtic; Carles Calleja, catedràtic; Salvador Cardenal; Eusebi Oliver, catedràtic; Agustí Bassols; Andreu Martinez Vargas, catedràtic; Artur Galceràn Granés; Mariàn Batllés, catedràtic; Ricard Botey; Valentí Carulla, catedràtic; Francisco de P. Xercavins; August Pi i Suñer, catedràtic; Ramon Torres, catedràtic; Just Argullós; Josep Maria Bartrina, catedràtic; Antoni Gonzalez Prats, catedràtic; Francissco Terrades; Jaume Peyri, Pau Ferrer Piera; Joan Cassanovas; Joaquim Soler Dopff; Francesc de A. Santiñà; Emili Ardévol; Artur Giné; Cèssar Comas Llaberia; J. Balcells; Jaume Hernàndez; Jesús Maria Bellido; Artur Sarró; Lluis Verderau; J. Puig de la Bellacasa; Antoni Cortés Lladó; Francisco Palau; Pere Nubiola; Emili Balasch; Domènec Duràn; Manuel Saforcada; Manuel Blanqué; S. Mas Puig; J. Soteras Gibert; Joaquim Bonet Mestres; Lluis Bernet; Nicolau Amador; R. Prat Marquet; Josep Güell; N. Darder Rodés; Lluis Sayé; M. Sánchez; C. Torrent Viñols; Eduard Degollada; Santiago Mundi; Sixte Perez; Antoni Morales Llorens; Angel Sirvent; Josep Maria Vilaplana; Joan Valls; Jacinto Raventós; Manuel Puig Solé; Franciscoo Bordàs; Manuel Peinado; Jordi Gúdel; Artur Galceràn Gaspar; Ignasi Barraquer; Esteve Conill; Frederic Corominas; F. Hausmann; Joan Vidal; H. Puig i Sais; Felip Cardenal; R. Pallejà; Lleó Formiguera; Josep Alomar; Manuel Salvat; Adolf Pujol i Brull; B. Botet; Joaquim Valcells Serch; Vicens Falgar; Josep Maria Guerri; Josep A. Masip; Alfred Castellà; J. Girona Trius; Hermenegild Arruga; J. Puig Sureda; Joan Celis; Manuel Canivell; Angel Mur; Josep Turell; Francisco Doria; Pere Borràs; N. Duràn Bolí; R. Sau Ricart; M. Rodriguez Porillo; Narcís Serrallach; Pere Ribas; Josep A. Barraquer; Celestí Vilumara; Josep A. del Cueto; Enric Ribas i Ribas; Antoni Rodriguez Morini; Agustí Prió; Francisco Torràs; Bru Mayol; Joan Anguera; Joan Terradas; Josep Oller; J. M. Anguera; Eduard Ferearnau; Josep Aymerich; Geroni Estrany; Ricard Galí; Baldiri Guilera; Ramón Besolí; Guillem Ribas; Jaume Peiró; Alvar Esquerdo; Joan Bosóm; A. Esquerdo Grau; Joaquim Cebeira Rey; Felicià Cassanovas; J. Piqué Sabater; Francisco Soler Solervicens; M. Andreu Cortès; Octavià Navarro; Antoni Montaner; Ricard Martí i Martí; J. Abad Valdés; Ramon Torras Carrerars, Francisco Ferrando; Alfons Aguilar; Odón Moles; Francisco Fàbregas; Domènech Agustí Planell; Victor Conill; Juli Vallony.—(Segueixen les firmes).

Municipi

Felicitació al Sr. Rosés

L'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, també ha felicitat a l'ex-president de la comissió d'Hisenda senyor Rosés, per la digna actitut que va adoptar davant de les immoralitats comeses en la qüestió dels mercats.

Acordat per l'Ajuntament arrendar per dèu anys i per subasta, la Vaquería Suiça del Parc, se fa públic que dita subasta se celebrarà a Casa la Ciutat el dia 9 de juliol.

Se'ns demana l'inserció de la nota següent:

El tinent alcalde del districte III don Martí Matons, ha disposat que siguin reconvinguts a multes els propietaris d'edificis situats en la demarcació del districte que, a pesar del plaç que'ls fou concedit per a que treiessin les canals que llencen l'aigua a la via pública no ho hagin fet, contravenint les disposicions dels articles 135 i 136 de les vigents Ordenances municipals.

Al propi temps ha recomanat als alcaldes de barri, municipals i urbans el més exacte cumpliment de les disposicions, prohibint els criaders de conills, gallines, coloms i demés aviram, i que denunciïn als contraventors, a fi de aplicar-los-hi la corresponent penalitat i exigir-los-hi amb tota severitat les responsabilitats a que en dret hi hagi lloc, tractant-se d'assumpte de tanta importancia com és la salut del veinat.

El director del mercat de Sant Josep, senyor Olivella, ja fa de les seves.

Per de prompte, ja no vol fer la subasta reglamentaria de llocs vacants que s'ha d'efectuar el dia 1 de cada mes, o el 2, si el 1 és festa, com passa pel juny.

De sa alta resolució, sols se n'ha dignat donar-ne compte a la comissió de Hisenda amb un senzill ofici al·legant que no fa la subasta... perque no té temps.

El regidor inspector senyor Balugera, s'ha inclinat mansament, com de costum, davant de l'omnipotent voluntat del senyor Olivella.

El senyor Rosés ha proposat a la comissió que sigui amonestat el senyor Olivella, perque l'escusa que dona és inadmissible, ja que havent près possessió el 23, tenía temps hàbil fins el 25, i coneixent com coneix el mercat aquell, li sobrava temps per a preparar la subasta.

Ja veurem la resolució que s'adoptarà.

De totes maneres pel mercat corren versions prou significatives sobre'l motiu de la supensió de la subasta.

El gerent de la «Societat general de sanejament» ha constituit el dipòsit de 405.000 pessetes que per acord de l'Ajuntament havia de fer a l'objecte de respondre de l'adquisició del material mòbil que necessita per a fer el servei de neteja dels carrers.

Ahir visità a l'alcalde una comissió de encantistes i va presentar una instancia demanant que no sigui cumplert l'acord que's prengué, degut a maneigs del senyor Martorell (Josep Oriol), de suprimir els Encants del carrer d'Urgell, desde Floridablanca a la Granvía.

Diu l'instancia que cap dels propietaris i veins d'aquell troç ha demanat el trasllat, ni té aquest cap justificació.

Ha acordat la comissió d'Ensanxe: arreglar les aceres del carrer del Pacífic, prop de la línia del Nort i fer-hi passos empedrats.

Modificar la rasant del carrer d'Aníbal i posar-hi vorades.

Posar passos empedrats a l'encreuament Nàpols-Diagonal.

Fer un projecte de reforma de les clavagueres antigues i adaptar-les al nou sistema.

El senyor Ripoll demanà que al fer-se la distribució de les consignacions del presupost extraordinari, se tingui present l'empedrat del carrer den Claris.

Se reuní la Junta autònoma de Colonies escolars i donà possessió del càrrec de vocal al senyor Sòler i Casajuana, director del «Brusi» i representant de l'Associació de la Premsa diaria.

Fou aprovada una al·locució que's dirigirà al poble barceloní per a que cooperi als fins de la comissió, la qual, per arbitrar recursos, emitirà segells a 5 cèntims.

Serà demanat a la comissió de Foment un edifici de Vallvidrera conegut per «L'Estisora», per a dedicar-lo a colonies.

Els veins del carrer Nou de Lacy (Santa Caterina), han fet una recaudació per a contribuir a la millora de la il·luminació del carrer.

El comitè de l'actual exposició internacional de Gand (Bèlgica), ha dirigit una invitació a l'Ajuntament per a que la visiti.

La comissió del monument a Menéndez Pelayo ha demanat a l'Ajuntament que hi contribueixi.

L'alcalde ha prohibit terminantment als municipals que fumin prestant servei d'uniforme.

El Cos Mèdic Municipal, ha publicat la Estadística demogràfica-sanitaria del passat abril.

Les defuncions foren les següents:

Tifus, 14; verola, 46; xarrampió, 107; escarlatina, 1; coqueluxe, 3; difteria, 14; grippe, 18; tuberculosis, 169; sífilis, 4; càncer, 49; altres generals, 20; del sistema nerviós i orgues dels sentits, 196; de l'aparato circulatori, 192; idem del respiratori, 241; idem del digestiu, 97; idem de l'urinari i anexes, 38; estat puerperal, 5; de la pell i teixit cel·lular, 5; dels orgues de locomoció, 5; vicis de conformació, 9; vellesa, 12; per causes exteriors, 21; mal definides, 5; total, 1.271 defuncions.

Per la llengua catalana

Nostre confrare «El País», de Lleida, que ha guanyat considerablement desde que'l dirigeix el nostre bon amic En Valeri Serra i Boldú, oferint en les seves planes una completa i variada informació d'aquelles comarques i una patriòtica orientació al parlar de les qüestions que afecten als interessos morals i materials de Catalunya, acaba de publicar, amb la firma de son director, un article «Per la llengua catalana», escrit en català.

Parla de l'arribada a Lleida de don Pere Barnils i Giol, doctor en Filología romànica i ex-pensionat a Halle i a altres ciutats europees per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, i de la conversa que ambdós tingueren sobre les tasques d'aquesta Secció.

Se fixa especialment en l'Obra del Diccionari Català, la reorganització dels treballs, els estudis que s'estàn fent de les formes dialectals de nostra llengua a les fronteres d'Aragó, Valencia i Murcia, i a les illes, la publicació d'un bolletí trimestral orgue oficial de les oficines del Diccionari, el projecte de formació d'un Atlas lingüistic de Catalunya, Mallorca i Valencia; la Gramàtica Catalana i el primer volum d'una «Biblioteca filològica», que ha d'ésser la que ha de mantindre la nostra filología en relació amb les grans forces lingüístiques de l'estranger.

A l'esplanar tan bells i patriòtics plans en honor de la nostra estimada llengua catalana, l'articulista dirigeix xardorosos elogis als encarregats de la seva direcció, als doctors en Filología senyors Barnils i Griera, i als senyors Fabra i Montoliu, i a la Diputació provincial de Barcelona que tant vetlla per la cultura de la nostra terra, i especialment per l'esperit propulsor de tot aquest moviment l'eminent patrici don Enric Prat de la Riba.

Al Foment del Treball Nacional

El tractat de comerç amb França
Les admisions temporals

La sessió celebrada ahir pel Consell Superior del Foment del Treball Nacional, baix la presidencia de don Eduard Calvet, tingué excepcional importancia, tractant-se entre altres assumptes del Tractat de Comers amb França i del projecte de llei d'admissions temporals pendent de discussió en el Senat.

El tractat de comerç amb França

Començà el senyor president manifestant que, apart de les noticies oficioses relatives a un Tractat de Comers amb França, tenia coneixement que pel ministeri de Foment s'havía obert una informació donant ja estat oficial a l'assumpte. Afegí que confirmava la probabilitat immediata de que aquest Tractat adquirís oportunitat, la invitació rebuda pel Foment del Treball Nacional d'un Comitè constituit a París per les cinc agrupacions industrials franceses més importants, per assistir als festeigs que tindràn lloc en aquella capital la setmana del Grand Prix, invitació en que's prega l'assistencia dels representants de les principals Cambres de Comers d'Espanya, amb el fi de preparar un estat d'opinió favorable al Tractat de Comers.

Exposà el senyor Calvet que, ja desde algún temps, ve preparant-se per la Secretaría l'informe i estudi de tan interessant qüestió; i recordà els antecedents que feren fracassar les negociacions de 1906, arribant França a la ruptura per negar-se a fer quasi cap concessió el Govern francès a canvi de les rebaixes que demanava en unes 300 partides del nostre Aranzel, amb reduccions d'un 50 per 100 en algunes d'elles, ruptura que s'evità davant de l'acceptació per altres nacions del nostre Aranzel.

Va dir que'l Foment no té criteri tancat respecte a Tractats de Comers, com ho demostrà en la seva actuació en el Tractat amb Cuba; però que essent la finalitat del Govern francès enviarnos articles manufacturats, era precís abans conèixer quines eren les ventatges que reportaría la nostra producció agrícola i industria surera, les de conserves i de pesca salada i «primeurs»; ja que no podíem oblidar que de 253 milions de francs a que encara en 1890 ascendí l'import dels vins exportats a la veína República, hem descendit a 40 i a 30 milions; a la vegada que en els suros ens compren els destinats al xampany, que no produeix cap altra nació; aixís com en productes de la terra (primeurs) han aumentat els drets de 0'40 en les dues columnes a 3 i a sis francs, i aixís respectivament, seguint en general aquesta norma amb tots els productes que allí enviàvem. Per lo tant, era precís saber si el Tractat permetría recobrar la nostra exportació a França alcançant de 350 a 400 milions, principalment en productes agrícols, en qual cas l'industria, per la seva part, estaría disposada a estudiar les concessions compatibles amb la seva existencia, car no cal ignorar que s'han creat desde 1892 i també arràn de l'últim Aranzel, un crescut nombre d'industries, algunes d'elles per fabricants francesos i d'altres països que han vingut a establir-se a Espanya.

El Consell aprovà, per unanimitat, el criteri exposat pel senyor president, entenent que, no obstant agrair la invitació feta per dit Comitè francès, no podía manifestar-se en cap acte fins a conèixer les bases de la negociació, i que en conseqüencia creia prudent no assistir als actes a que havía sigut invitat.

Aiximateix acordà el Consell que s'imprimís i circulés als organismes mercantils i industrials l'informe del Foment del Treball Nacional, i que convenía que'ls representants i altres corporacions que acceptessin la invitació feta pels francesos, reconeguessin el punt de vista que aquesta corporació té respecte d'aquest assumpte.

El projecte de llei d'admissions temporals

El senyor President posà de relleu la importancia que revesteix el segón objecte de la convocatoria, o sigui, la concreció del criteri del Foment del Treball Nacional davant la debatuda qüestió de les admissions temporals de teixits, qual assumpte se troba pendent de dictamen en el Senat.

Exposà el senyor Calvet, que ja desde molt temps les Juntes de Foment han vingut tractant dit assumpte, havent acordat en son dia apoiar les conclusions que havía formulat una Comissió Mixta de fabricants de teixits i estampats; però, havent amb posterioritat recullit observacions oportunes que tendeixen a millorar el projecte sense alterar la seva essencia, proposades per una Comissió presidida pel senyor Monegal, de la que formaven part els senyors Caralt, Soldevila, Pons, Serra, Bertrand, Guarro, Gimenez i Monteys, i tenint en compte altra proposició formulada per un grupu de fabricants de teixits, el radicalisme del qual feia ineficaç l'aplicació de la llei, sotmetia al criteri de les Juntes la conveniencia de definir, d'una manera terminant, l'actuació corporativa en aquest punt, arribant a solucions que, substretes de tot apassionament, garantisin els interessos de la important industria de teixits, permetent a la vegada el desenrotllo de la industria d'estampats, mitjansant una reforma d'admissions temporals compensades.

El senyor Sedó manifestà al Consell Superior que entenía que en les reformes que proposa introduir en el projecte pendent de discussió la Ponencia presidida pol senyor Monegal, s'ofereixen, sense alterar la seva essencia, quantes garanties pot desitjar la industria de teixits, ja que afiança la exportació mínima de 80 per 100; s'otorga una intervenció fiscal als representants de la industria de teixits; s'augura sobre tot un major creixement en la extracció d'articles nacionals, obligant a exportar peça per peça, i que en els citats termes se consegueix amb absoluta garantía defensar la industria del teixit i impulsar la exportació d'estampats, evitant el perill de que s'apliqués la llei de 1888, avui vigent, que permetría l'admissió de teixits estrangers, sense compensacions de cap classe. Fetes aquestes observacions se presentaren les següents proposicions a la consideració del Consell: «1.ª Que'l Foment reculli com criteri de la Corporació en el plet de les admissions temporals de teixits, el projecte formulat per la Ponencia presidida pel senyor Monegal. 2.ª Que tot allò que que tendeixi a garantitzar les efectivitats del projecte, sense alterar la essencia, i pogués ser admés pels fabricants d'estampats, s'integrarà al Reglament; i 3.ª Que's formulin les esmenes procedents per a posar el projecte del Senat en armonía amb els extrems expressats en els paragrafs un i dos de dita proposició, instant la immediata aprovació amb les esmenes citades.»

El senyor Calvet manifestà que, tenint en compte que havía presentat altre projecte un grupu de fabricants inspirat en consideracions més recceloses, proposava que s'agregués al dictamen de la citada Ponencia, que feia propia el senyor Sedó, l'article setè de l'altra proposició, concebut en aquests termes: «Article 7.º El Govern podrà suspendre l'admissió temporal de teixits crús de cotó, sempre i quan se demostri que perjudica a la industria nacional de filats i teixits, o a la economía general de la nació; si bé deurà concedir un plaç màxim de sis mesos per al cumpliment dels compromisos contrets.» Entèn que amb aquest extrem queden assegurades quantes garanties cab preveure.

Don Alexandre Bosch, manifestà que, fent-se ressò del sentir d'alguns fabricants de teixits, donant compte dels acords dels agrupats, presentà al Consell Superior les següents proposicions:

Primer. El vocal que susscriu prega al Consell Superior que, en vista del desacord exisstent entre els interessats, realitzi totes aquelles gestions que precisen per a que el Senat suspengui per ara la discussió del projecte de llei de admissions temporals.

Segona. Que el Foment prengui la iniciativa per a convocar a les parts interessades en el projecte de llei de admissions temporals, amb l'objecte de buscar una fòrmula que armonitzi els interessos de tots.

El senyor Bosch apoià les anteriors proposicions, manifestant que els fabricants en nom dels quals parlava, no eren contraris a les admissions temporals de teixits, sempre i quan els donguessin les garanties convenients, a lo qual observà la presidencia que precisament per aquessta raó s'acceptava l'article setè de les bases proposades pels companys que representava el senyor Bosch, per a incorporar-lo al projecte de la Ponencia, restant aquest, per lo tant, redactat en la següent forma:

Article primer. Quan se trobi constituida legalment una Associació, formada per l'Agrupació de Fabricants d'es-

CAMISERIA SANS
Boquería, 32
Gran assortit de corbates

tampats, tintorers i acabats de teixits de cotó, aprovada pel Consell de ministres, se concedirà pel d'Hisenda la admissió temporal de teixits crusos de cotó amb destí únic i exclusiu a l'estampació, tintorería i acabat per a ser tornats precisament a l'estranger dins dels plaços que un reglament senyali, el que com a màxim, serà de quatre mesos.

Per a que regeixi aquesta llei serà condició necessaria la previa constitució legal d'una Associació de Fabricants de teixits crusos de cotó, que deurà ser aprovada pel Consell de ministres i de la que podràn formar part tots els fabricants de teixits crusos de cotó que ho sol·licitin. Aquessta Associació radicarà en la mateixa localitat que la Duana que s'habiliti per a dites admissions temporals.

Article segon. El Govern suspendrà l'admissió acordada, previa audiencia de l'Associació concessionaria i de l'Associació de Fabricants de teixits crusos de cotó, si la exportació de teixits nacionals de cotó estampats, tenyits o acabats, arribés a disminuir durant un any en una quinta part, a partir de la data en que's fés us de l'admissió temporal.

Per a computar la disminució se tindrà en compte el promig de les exportacions corresponents als dos anys, precedents a la publicació d'aquesta llei.

Article tercer. L'Associació de Faqricents d'estampats, tenyits i acabats de que parla l'article primer, tindrà responsabilitat col·lectiva solament als efectes de totes les operacions d'admissió i exportació a que's refereix aquesta llei.

En dita Associació tindràn dret a sol·licitar el seu ingrés tots els fabricants de la nació que's dediquin a la citada Industria.

Article quart. La mateixa Associació de Fabricants o la persona que reglamentariament la representi, deurà ser la que rebi, benefici i reexporti els teixits crusos que temporalment s'introdueixin.

Article quint. L'import del deute o l'afiançament dels drets d'importació se farà en la forma que determina el Reglament, i la seva devolució o cancelació s'efectuarà amb el certificat de la exportació expedit per la Duana, o amb el de l'entrada en dipòsit comercial, sense perjudici de les comprovacions que l'Administració estimi oportunes. Serà requisit necessari per a aquesta devolució l'intervenció de la representació de l'Associació de Fabricants de teixits de cotó.

Per a acordar les devolucions parcials de drets satisfets o per a cancelar en son cas, les garanties prestades a l'entrada dels teixits crusos estrangers, s'exigirà, ademés, com a requisit previ, el d'acreditar que la mateixa Associació ha exportat una quantitat equivalent de teixits nacionals estampats, tenyits o acabats, durant el periode a que la devolució o cancelació se refereixi.

El régim establert en el paragraf primer d'aquest article, s'aplicarà també a la reexportació de les demés mercaderies que utilitzen actualment l'admissió temporal, sempre que els exportadors, constitueixin agrupacions responsables, amb les garanties que estableix la llei y se sotmetin al regim de compensacions (exportació, igualtat, quantitat de producte nacional), que inspiri aquesta llei.

Article sisè. Intervindràn en les operacions a que's refereix la present llei l'administrador de la Duana de la localitat i una representació de l'industria de teixits crusos de cotó nomenada pel Govern a proposta de l'Associació de Fabricants de teixits crusos de cotó, els quals exerciràn ses funcions en la forma que determina el Reglament.

Article setè. El Govern podrà suspendre l'admissió temporal de teixits de cotó, sempre i quan se demostri que causa perjudicis a l'industria nacional de filats i teixits, o a la economía general de la Nació; si bé deurà concedir un plaç màxim de sis mesos per al cumpliment de compromisos pendents.

Article transitori. En la confecció del Reglament, seràn escoltades, una delegació de l'Agrupació de Fabricants d'estampats i altra de la de teixits crusos de cotó.

El senyor Guarro manifestà que els fabricants d'estampats havíen acudit an aquest plet amb propòsits de conciliació, arribant a totes les concessions possibles, com havía pogut percatar-se la Ponencia, demostrant-ho el fet de no acullir-se als beneficis de la llei de 1888, admetent les restriccions que figuren en el projecte de la Ponencia. Afegeix que, encara que l'acceptació de dites restriccions no'ls permetés desenrotllar la seva exportació amb la total amplitut desitjada, donaven la seva conformitat a les mateixes, per a poder demostrar amb la pràctica d'aqueixa llei la falta de fonament dels recels manifestats pels fabricants de teixits disconformes de la mateixa.

El senyor Caralt, aludit pel senyor Bosch, sobre la oferta feta pel senyor Monegal en la última Assamblea nacional de teixits, de tornar a reunir-la per a donar-li compte de la opinió que'ls senyors representants dels fabricants de estampats expressessin respecte a les dues proposicions discutides en aquella Assamblea, manifestà que la conducta del senyor president s'havía ajustat en tot als oferiments fets, ja que'ls estampadors no havíen près en consideració la proposició presentada a l'Assamblea per un grupu de fabricants, per considerar inacceptables els seus radicalismes; i que per consegüent, no podent el senyor Monegal recabar cap resposta dels estampadors per a ser comunicada a l'Asamblea, havía reunit rescentment la Comissió Mixta de teixidors i estampadors, acordant, per unanimitat, renunciar els seus càrrecs, lo que'l president senyor Monegal, havía fet públic per medi de la premsa. Manifestà ademés, que, amb caràcter particular, opinava lo mateix que havía defensat com individu de la Comissió, i que amb les garanties i beneficis que la llei donava, si's modificava de conformitat amb la proposició del senyor Calvet, entenia que devía ser aprovada.

El senyor Recolons manifestà que tenia temors de que, aprovada aquesta llei, per part dels fabricants de teixits de punt se solicitaria l'admissió temporal del filat, i que per aquesta raó s'oposava a tot projecte d'admissions temporals.

Els senyors Calvet i Sedó exposaren que precisament, lluny d'existir el perill que'l senyor Recolons preveia, la determinació de condicions casuístiques i concretes, i el principi de les compensacions, aixís com la necessitat de comprovar les sortides del teixit importat amb marques indelebles feia inadaptable a la industria de filats quant a la de teixits se refereix; per lo qual la otorgació de l'admissió temporal de les empreses no significava un precedent per als filats.

El senyor Girona manifestà que entenia altament beneficiós per als teixits, la proposició dels senyors Calvet i Sedó, ja que evitava que pogués produir-se el cas ocorregut amb la llauna, en qual industria, a pesar dels interessos existents, els conservers obtingueren, sense compensació per als fabricants, la lliure admissió de la llauna.

Els senyors Espona, Carbonell i Guarro, intervingueren en el debat sobre'l cost de l'estampació a Espanya, donant els senyors Guarro i Carbonell una serie d'esplicacions sobre l'estat d'avenç i economía de la industria d'estampats, que podria adquirir un gran vol amb les admissions temporals compensades.

Posada a votació la proposició del senyor Sedó, fent propi el dictamen de la Comissió Mixta, amb l'adició proposada pel senyor Calvet, fou aprovat pel Consell Superior, amb tres vots en contra.

Immediatament el Consell desestimà les proposicions del senyor Bosch.

S'acordà, com procediment, comunicar al senador senyor Rahola, individu de la Comissió del Senat, al Govern, i als representants parlamentaris de Catalunya, els acords del Consell, sol·licitant el seu apoiament, i per medi d'esmenes proposar les consegüents modificacions al projecte de llei pendent de discussió en el Senat, per a lograr amb la major urgencia la seva aprovació.

Musicals

Centenari de Wagner

El Festival Wagnerià que amb caràcter d'extraordinari, o sigui fora de abonament, se farà avui, diumenge, a la tarda, en el Palau de la Música Catalana, començarà puntualment a les quatre de la tarda, puix la extensió del programa aixís ho exigeix per acabar-lo en hora hàbil.

En la segona part del programa de aquest festival hi cantaràn els eminents artistes lírics Lina Pasini, Vitale i Francisco Viñas.

La part de «Walter» de «Els Mestres Cantaires», que figuren en la primera part, la cantarà el tenor Joan Reventós que, com saben els nostres llegidors, ne fà una creació. Ademés, pendràn part en aquest festival el notable baríton Innocenci Navarro i el baix don Conrat Giral.

Els chors de «Els Mestres Cantaires» i de la gran escena de la «Consagració del Graal» de «Parcival» seràn cantats per les tres seccions de l'Orfeó Català.

Prossegueixen els ensaigs de conjunt que vé celebrant l'Associació Euterpense dels Chors de Clavé, baix la direcció de don Enric Morera. Com de costum, avui, diumenge, a les onze del matí, tindrà lloc el quart ensaig d'aquesta serie en el seu local social, Sant Pau, 83, principal.

Se recomana a tots els choristes la major puntualitat, per acabar a hora convenient, perque el senyor Morera té d'anar a la tarda a un ensaig de conjunt de les societats chorals de la comarca de Martorell.

La Cultura Musical Popular celebrarà avui, a les sis de la tarde, el 36 concert dedicat als socis, en son hostatge, Aragó, 257, baixos.

NOTICIES

DE BARCELONA

EL TEMPS. — Els núvols cumulars que'l dia anterior rodaren pel firmament, se condensaren ans d'ahir durant la nit, i's van resoldre al matí en pluja, si bé de escassa importancia.

Durant el dia va estar el sol moltes estones tapat, i a darrera hora de la tarda el cel estava ras com si volgués tornar a ploure.

A entrada de fosc caigué una lleugera ruixada, que's repetí varies vegades i amb certa abundancia fins a la matinada.

El vent va canviar completament i va saltar al N.-E.

Termòmetre dins de ciutat, a les set del matí, 13 centígraus; a migdia, 24. Baròmetre 761. Presió anterior 762'5.

Vanos Cardús Portaferrissa, 10

Embarcacions entrades al port fins el capvespre del dia 31:

Vapors espanyols «Cullera», de Cette; «Otoyo», de Aguilas; «Lord Roberts», del mar; «Macarena», de Sevilla; «Pepita», de Gijón; «Villa de Soller», de Soller; i «Barceló», de Valencia.

La Hospitalitat Diocesana de la Immaculada Concepció posa en coneixement dels inscrits a la pelegrinació que sortirà cap a Lourdes el dia 13 de juny, que podràn recullir els bitllets definitius en el local de la Junta Diocesana (Palau Episcopal), desde'l dia 4 al 11.

S'han reunit en el Foment del Treball Nacional alguns fabricants de teixits amb l'objecte d'acordar que's traslladi a Madrid una comissió per a gestionar, en representació dels reunits, se modifiquin els termes en que està redactat el projecte de llei d'admissions temporals pendent d'aprovació en el Senat.

La corporació de portants de l'Associació del Via Crucis Perpetu i Vivent de la parroquia de la Purissima Concepció, de comú acord amb el reverent president de les Associacions de Filles de María de Catalunya, ha resolt assistir a la pelegrinació que durant els dies 7, 8 i 9 del corrent celebraràn les susdites Associacions en el Monastir de Montserrat, presidint la mateixa la venerada Imatge del Crucificat que posseeix dita Associació del Via Crucis, tota vegada que l'objecte de dita pelegrinació és la inauguració de la Estació del Via Crucis monumental costejat per les Filles de María de Catalunya.

En el Foment del Treball Nacional, el pròxim dimars dia 3 de juny, a les dèu de la nit, se donarà una conferencia pública, en català, de vulgarització sobre l'interessant tema d'actualitat «El motor elèctric, les seves ventatges i pervenir», per l'enginyer industrial C. Duràn de la Vega.

El Secretariat de Relacions Socials de l'Acció-Social Popular, ha aumentat últimament la ja llarga llista d'entitats inscrites, amb l'adhesió del Centre Catòlic Social de Tijola (Almería), Patronat de Sant Pere Claver, de Verdú; Caixa Rural d'Estalvis i Préstams, de Artà, i Sindicat obrer «La Paz», de Inca.

Ahir tarde, el noi Joan Codina, de sis anys, habitant a la Barceloneta, s'estava al moll del Dipòsit tafanejant una màquina de rompre glaç, del vapor pescaire «Montserrat II», i havent posat la mà esquerra a l'engranatge, sofrí una ferida de gravetat.

Fou curat al dispensari d'aquell barri marítim.

Ahir vespre, estant parat a la plaça de l'Universitat l'auto 598, s'hi acostà un home i amb un cop de bastó, rompé un dels vidres.

Estranyats els transeunts, i pensant que's tractava d'una agressió, rodejaren a l'individuu aquell, que anava miserablement vestit.

Al mateix temps, el propietari de l'automòbil, don Josep Muntadas, que ocupava el veícol amb la seva senyora, va saltar a terra a posar en clar l'estrany succés, i al convencers de que's tractava d'un infeliç degenerat maniàtic, feu de manera que el deixessin anar i es negà a formular cap denuncia.

El vidre romput valía unes 70 pessetes.

Avui se celebraràn a la Catedral solemnes pregaries amb S. D. M. exposat, per al feliç deslliurament de la Reina Victoria.

—Fumeu paper «Du-Cal»; en els estancs.

Han començat ja a repartir-se les invitacions per a la festa de caritat que's celebrarà el dia 15. a les quatre de la tarde, en els jardins de la Torra Fontanillas, galantment cedits pels marquesoss de Villamediana. Promet ésser una de les festes més brillants de la temporada, essent en gran nombre les persones que sol·liciten invitacions, cuidant-se de repartir-les les senyores de la Junta.

En la tombola hi haurà objectes de molt valor i bon gust; entre altres, s'ha rebut un lot de la Reina donya María Cristina, consistent en unes precioses figures de porcellana, i també de l'infanta donya Isabel, un riquíssim centre de bronze.

Com que la tòmbola no estarà oberta sinó a la tarde de la festa, s'ha acordat que, ademés dels números sols, se despatxaràn paquets de deu números, havent-hi a cada paquet dos números premiats.

— Cabreiroá (Verín). Aigua litínica sens rival per a gota, artritisme i diabetes.

L'Associació de Contractistes d'Obres públiques de Catalunya, celebrà Junta general extraordinaria el dilluns darrer, acordant proposar a les associacions similars d'altres regions i provincies la celebració en la vinenta tardor d'una Assamblea general de la classe, per a constituir una Federació nacional de Contractistes d'Obres públiques d'Espanya», amb un organisme central que, represent els interessos de tots.

La Junta Directiva participa pel nostre conducte, a tots els socis i a tots els contractistes d'Obres públiques en general, que els dilluns de cada setmana, de cinc a set de la tarde, estarà reunida al seu domicili social, Rambla del Centre, 30.

Durant la darrera guardia al Palau de Justicia s'han instruit 22 diligencies, ingressant als calaboços dos detinguts

Discs nous Odeón i Fonotipia per a gramofón. Carrer Sta. Agna, 21.

Ans d'ahir pujaren al Tibidabo a homenatjar al Sagrat Cor de Jesús en el seu temple nacional, els nois de les Escoles Salesianes d'Arts i Oficis i dels Col·legis del Sant Angel i Sant Josep.

A les vuit, el P. Manfredini celebrà la Missa de Comunió, pronunciant un hermós fervorí, i a les onze se celebrà un Ofici solemne, cantant-se per la Schola Cantorum de Sarrià i Campello la Missa de Lotti i predicant el P. Fierro.

A la tarda se cantà el Trisagi com a despedida.

Concert que executarà la banda «Bonanova» avui, diumenge, a la tarde, al Tibidabo:

Pas-doble «El Husar de la Guardia»; vlses de la opereta «Eva»; sinfonía de «L'Etoide», de R. Franch; mosàic de cançons popular; polka de «L'amour»; pas-doble de «Fuentes», den Planàs.

—Neurastenia anemia, debilitat general, es curació amb Miogenol. Demàni's farmacies

L'Institució Catalana de Historia Natural celebrarà la sessió mensual reglamentaria, avui, a les onze del matí.

— Neveres i Geladores. Ferrer i Patau. Plaça Reial, número 3.

A la secretaría de Cambra del Bisbat s'ha rebut un edicte de la diocesi de Vich convocant a oposicions una canongía vacant en dit bisbat, en el terme de 40 dies, que fineixen el 8 de juliol.

Per reial ordre del ministeri de Gracia i Justicia s'han concedit a l'Audiencia Territorial de Barcelona 14.571 pessetes per a pagar indemnisacions i dietes de testimonis, perits i jurats, devengades durant els anys 1904, 1905, 1906 i 1908.

— Les convalescencies llargues, agotament prematur, linfatisme, enflaquiment, debilitat i anemia, se corretgeixen ab el Dinamògeno Sáiz de Carlos.

Avui, a dos quarts de cinc de la tarda, la secció dramàtica del Centre de Sant Antoni de Pàdua, Girona, 176, representarà les comedies «El misteriós Jimmy-Samson» i «Deixeples de Sherlock-Holmes».

— AIXAROPS I HORXATES «LA COLMENA» són els més acreditats. Demàni's Horxata la crema tònic refrescant.

Ans d'ahir tarde, se reuní la Junta mixta de justicia, despatxant alguns assumptes pendents.

Se reuní també la Junta de govern de l'Audiencia fent una llarga llista de nomenaments de jutges municipals, fiscals i suplents de la provincia.

Els nomenaments que pertoquen a Barcelona son els següents: Don Domingo Aulet i Duràn, jutge municipal de Horta; don Carles Rimbau i Segalés, fical suplent del districte de l'Hospital; don Josep M. Parés i Bertra, fiscal suplent del districte de la Universitat; i don Antoni Martí, fiscal suplent del districte de Horta.

— Els CONVALECENTS deuen pendre l'Aixarop d'Hipofosfits Salut.

Avui, diumenge, a les onze, donarà la seva anunciada conferencia el doctor don Joan Civit, metge-director de l'ambulancia tercera de la Creu Roja, en son hostatge social, Orteu, 6. Versarà sobre «Diferents medis de transport de lesionats a través dels temps».

EL BARATO
Cortines balcó amb sarrell . 2 ptes.
Llensols amb vores. . . . . 1'20 -
Bates guarda-pols . . . . . 2'75 -
Bruses Kimono confecciona-
des . . . . 0'30 -
Complet assortit en drils i tota classe d'articles de cotó per a istiu.
PREU FIXE

El Comitè Suprem de la Federació Femenina contra la Tuberculosi ha rebut de l'alcalde de Barcelona 50 ptes. amb destí al tercer concurs de nois pobres. El Comitè ha acordat que dita quantitat constitueixi els premis adjudicats als nois Agueda i María Farnés, Agna Latorre, Mercè Albareda, Rosa Mengual i Consol Jardí.

També s'han rebut 10 i 13 pessetes, respectivament, de les alumnes de donya Dolors Cortés i donya Magdalena Ballvé, 5 i 15 ptes., respectivament, dels nois protectors Paquita Lezman i Manuel Borràs, quantitats que constituiràn els premis adjudicats a Joan Lopez, Isabel Martín, Consol i María Sanchez, Roseta Mediano, Palmira Parera, Delfí Antonio i Agna de la Torre.

El senyor Foronda ha concedit passatge gratuit per als nois premiats i per als orfeonistes que pendràn part en la festa que ha de celebrar-se al Parc Güell.

El Comitè compta també amb la cooperació d'una Banda militar.

La senyora del senyor Sanchez Anido ha acceptat apadrinar la bandera en l'acte de la benedicció.

De les alumnes de donya Magdalena Ballvé 18 ptes. i s'adjudiquen a Amcet García i Bonaventura Martinez.

— Importantissim. La infadigable Societat ODEON ha concedit a la casa ORPHEUS, carrer Quintana, 9 (tocant a Fernando), el que vengui desde avui, a 9 pessetes, en comptes de 11, els discs ODEON, 27 c/m., etiqueta marró. Lo que comunica a sos clients i al públic en general.

Dels Moços d'Esquadra.

Els de Sant Vicens dels Horts han detingut a un veí de Molins de Rei, al qui's buscava de resultes d'un robo de joies i diners comès a una casa del Prat del Llobregat.

Els dels Monjos comuniquen que havent sentit crits al camí de la Badal, hi acudiren i trobaren que dos empleats de la fàbrica de ciment havíen tingut una sèria disputa per qüestions de la feina, i un d'ells havía agredit a cops de puny a l'altre, produint-li algunes contusions. L'agressor fou posat a disposició del jutge.

Els de Monistrol participen que'l noi Francisco Villaespesa, de 12 anys, veí de Barcelona, Aragó, 162, baixos, qui era a Montserrat amb sa familia, s'estimbà a un torrent que hi hà entre la linia de cremallera i la cova de la Mare de Deu.

Fou recullit pels moços i alguns dependents del monastir—amb prou treballs per lo espadat d'aquell indret,—i conduit a la cel·la de sa familia, on l'assistí un metge qui digué que tenía dues ferides al cap i la cama dreta fracturada.

— En els cines Kursaal i Diorama la pel·lícola joia d'art «Del Pesebre a la Cruz» o Jesús de Nazareth. Estrena el 9 de juny.

Ahir de matinada, a la Ronda de Sant Pere, tocant al passeig de Sant Joan, van topar els autos 735 i 1.293, quedant tots dos prou fets malbé.

En un d'ells hi anava María Ragull, de 30 anys, veina de Badalona, carrer del Centre, 17, la qual va rebre algunes contusions que per fortuna no tingueren gravetat.

Fou aussiliada al proper dispensari.

— Aliments per a «Règim» i «Diabètics» de la Casa Manuel Fréres, de Laussanne (Suiça). Dipositaris: Successors de Massana, Fernando, 14.

El ferroviari de la linia del Nort Doroteu Asturias, de 25 anys, que viu a Sant Andreu, tractava ahir al matí de venir a Barcelona i, al efecte, va anar al parador d'aquell districte, i al passar un tren, es va agafar al furgó de cúa, però va tenir la mala sòrt de caure, i de que una roda li agafés els talons, masegant-los-hi.

Varis companys el van recullir i portar al dispensari de Sant Andreu, on li van fer la primera cura, i després va ser portat a l'Hospital Clínic.

Les lesions són de gravetat per haver-hi fractura comminuta d'òssos.

—A la mateixa linia, poc abans del migdía, un altre ferroviari, Inocenci Tallada, de 32 anys, que volía anar a Sant Andreu, va muntar a una màquina d'un tren de càrrega i totjust sortia de la estació, va caure, fent-se contusions de importancia.

Va ser curat al dispensari de la Ronda de Sant Pere, i després portat al seu domicili, carrer de l'Ordre.

— Sòlids i resistents son els mobles de jonc esmaltat F.ª P. de Gracia, 115.

Al carrer de Sant Antoni Abad, el carro núm. 1.843 va fer caure a Tecla Martínez, de 50 anys, habitant Botella, 2, qu na roda li va passar per sobre.

El carro va seguir sa marxa i va lograr fugir, sense que, amb tot i el gran número de tranzeunts que passen sempre per allí i sobre tot a l'hora aquella (les deu del matí), ningú l'hagués pogut o sapigut deturar.

La dòna va ser portada al dispensari on li van apreciar nombroses contusions, a més de lesions internes que li van produir copiosos vòmits de sang.

Més tard, com se sabía el número del carro, un municipal anà al domicili del propietari, i el detingué.

— La preparació més moderna i perfeccionada amb els avenços de la ciencia és el Malta Natura, paquet groc.

Ahir a la matinada al passeig de Gracia, xamfrà Valencia, al baixar d'un tranvía Dionís López, de 52 anys, habitant Universitat, 147, quart, va posar un peu en fals i va caure, ocasionant-se una extensa ferida al cap.

Va ser aussiliat de moment a una farmacia propera i després al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

—El millor Cafè La Estrella, Carme, 1.

La Societat d'Estudis Econòmics celebrarà junta general ordinaria avui, diumenge, a les onze del matí, en el seu domicili social.

— Labavos, Waters, Banyeres. Models nous. — Preus reduits. Jaume Sauret. 7, Pelayo, 7.

Avui, diumenge, a dos quarts de cinc de la tarda, el Centre de Cultura del Poble Nou farà una visita al Club Montanyenc.

S'explicaràn per alguns dels seus socis alguns dels estudis i treballs científics que dit Club porta a cap en ses excursions.

— Els nens pugen forts y resistents a totes les malalties si prenen l'aixarop de Fosfat de cals gelatinós

Casadesûs

del Dr. Cuixart. 2'50 ptes.
Arch del Teatre, 21.— Barcelona

Necrología

A la respectable edat de 93 anys acaba de morir, a la veina vila de Sarrià, don Francisco Galicia i de Junqueras, sogre del nostre benvolgut amic i entusiasta company don Carles Xiró.

El senyor Galicia era una bona persona, estimada de tots els qui amb ell tenien relacions. Tant és aixís que, essent jutge de Valls, en 1869, esdevingué aquella revolució sagnanta contra els procuradors i advocats i demés gent de curia judicial, matant-ne alguns i cremant moltes de llurs cases. Doncs, malgrat l'ésser la principal personalitat de la curia judicial, el senyor Galicia fou respectat pels revoltosos.

El difunt ocupà durant vuit anys el suprimit jutjat de Sant Pere, de Barcelona, més tard fou nomenat magistrat d'aquesta Audiencia territorial, i, a l'arribar a la edat reglamentaria, el jubilaren amb honors de president de sala.

Era un dignissim representant de la bona magistratura.

A tota la familia i especialment a la del nostre bon amic Xiró li donem el nostre més sentit pèsam i els acompanyem en llurs pregaries a Deu per a que concedeixi un bon cel al difunt.

Confortada amb els aussilis espirituals i la Benedicció Apostòlica, ha mort en aquesta ciutat donya Pilar Valls de Bouffard.

La mort de tan bondadosa dama haurà sigut sens dubte molt sentida per totes les persones que havíen tingut ocasió de tractar-la, les quals sentien per ella fondes simpatíes, degudes al seu tracte afectuós i senzill, sentiments caritatíus i demés qualitats morals que l'adornaven.

A l'enviar al seu espòs, germana, germans i germanes polítics i demés parents el testimoni del nostre pèsam més sentit, demanem als nostres lectors que tributin a l'ànima de la finada un record en llurs oracions. A. C. S.

Centre Cotoner de Barcelona

Telegrames oficials del 31 de maig 1913

LIVERPOOL	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	3.er Tel.	4.rt Tel.	Tanca
Disponible .	6'61	0'00	0'00	6'61	0'00	0'00
Futurs						
Abril-Maig .	6'38	0'00	0'00	0'00	0'00	N.
Maig-Juny. .	6'38	6'38	6'38	6'38	0'00	6'37
Juny-Juliol .	6'34	0'00	0'00	0'00	0'00	6'32
Juliol-Agost.	6'32	6'32	6'32	6'32	0'00	6'31
Agost-Setbre.	6'22	6'23	0'00	0'00	0'00	6'22
Setbre-Otbre.	6'11	00'0	0'00	0'00	0'00	6'11
Otbre.-Nobre.	6'05	6'05	6'06	6'05	0'00	6'05
Nbre.-Dbre .	6'02	0'00	0'00	0'00	0'00	6'01
Dbre. -Janer.	6'01	0'00	0'00	0'00	0'00	6'00
Janer-Febrer.	6'01	6'01	6'01	6'00	0'00	6'00
Febrer-Març .	6'02	0'00	0'00	0'00	0'00	6'01
Març-Abril .	6'03	0'00	0'00	0'00	0'00	6'02

Liverpool.— Vendes: 8.000 bales contra 0.000 l'any anterior.

JUMEL	Tanca anterior	Obertura	Tanca
Juliol	9'72	9'70	9'69
Novembre. . . .	9'52	9'51	9'52

ALEXANDRIA	Apertura ahir	Apertura avui
Futurs		
Juliol	18'14	18'13
Novembre	18'03	18'03

D'espectacles

«La Argentinita», la bella dançarina que ha obtingut una justa popularitat per l'art esquisit que sol posar en la interpretació de les hermoses dances i cançons de la seva terra, s'ha presentat al Teatre Tívoli, obtenint, com era d'esperar, un èxit franc i espontani.

Desde la nit del debut, que va ésser la del prop passat dimars, «La Argentinita» ha rebut repetides mostres de simpatía i admiració per part del públic d'aquell teatre que ha sabut admirar aquella suau perfecció que la gentil artista posa en el seu treball, mancat sempre de tota grollería i incorrecció.

Tant com en les dances del seu país, ha sabut donar a les espanyoles un relleu de vida ben remarcable, provant palesament que és una de les artistes d'aquest genre que més altes condicions reuneix. En algunes d'elles està veritablement inimitable.

Els aplaudiments que'l públic li dedica totes les nits son ben sincers i justos.

La empresa del Teatre Còmic ha pogut conseguir que la notable primera tiple Ursula López retrassi la seva despedida, prenent part en les funcions d'avui diumenge, tarde i nit.

No duptem que l'Ursula López s'emportarà de Barcelona la impressió de simpatía que ha sabut conquistar-se durant la seva actuació en dit teatre.

GONAROMAT
NAML. GES. GESCH.
E. Tosse & Co. Fabrik pharmaceutischer Präparate Berlin C. 19.
GONAROMAT
Es un nou i magnífic preparat en forma de càpsula contra les Purgacions el Catarro de la bufeta i altres afeccions anàlogues
Efecte ràpid i enèrgic. Res d'indigestions ni rots, car les càpsules passen per l'estómac sense disòldre's. Tampoc hi ha perill d'afeccions renals. - De venda en totes les farmacies en capsetes de 45 a 90 càpsules. — Importadors: M. Dalmau-Oliveres, Ronda de Sant Antoni, 1, Barcelona. — Perez, Martin i C.ª, Alcalá, número 9, Madrid.

A l'estranger

DE FRANÇA

Les eleccions provincials

París, 31, 1'15 tarda.—En el Consell celebrat avui al Elisseu s'ha acordat fixar la data del 27 de juliol per a les eleccions de renovació dels Consells generals.—Havas.

L'acció al Marroc

París, 31, 8'57 nit.—Rabat.—El kaid Hadj-el-Hassen, que'l dia 24 d'aquest mes s'apoderà d'Agadir, ha tingut de replegar-se, davant de forces molt superiors, a Tarveragh, a uns 10 kilòmetres d'Agadir.

Mazagàn, 30.—Ha arribat a Marrakesch una diputació de Tarondant, que ha presentat al Soldà una carta de homenatge.—Havas.

DE CUBA

Les reclamacions

París, 31, 10'45 matí.—La Havana.—El Senat ha aprovat el dictàmen recomanant sotmetre a un arbitratge les reclamacions formulades per Anglaterra, França i Alemanya sobre'ls danys experimentats pels súbdits de dites nacions durant la darrera revolució.—Havas.

DE RUSSIA

Mort d'un aviador

París, 31, 8'28 nit.—Sant Petersburg.—El tinent aviador Balabouchkine ha caigut desde gran alçada, morint al cap de poca estona.—Havas.

D'ORIENT

La pau.—Al Mediterrà

París, 31, 10'40 matí.—Els periòdics se feliciten de la firma del protocol preliminar de la pau, coincidint en apreciar això com un aconteixement de gran trascendencia.

Afegeixen que ara resta a la diplomacia una tasca urgent i complexa, esperant que la realisarà a satisfacció de tothom.

Un ministre ha declarat que França no pot renunciar a posseir una gran marina, si no vol exposar-se a perdre la seva influencia en el món.

Ha insistit en el gran paper que està reservat a la marina francesa en cas de un conflicte europeu, per lo que és indispensable que la marina de França estigui en condicions de fer cara a qualsevol coalició marítima al Mediterrani.—Havas.

Palau de la Música Catalana

Tercer festival wagnerià

Wagner, com tots els grans mestres, també dirigí la mirada a «Faust» i volgué en una època evocar aquell poema per a començar-hi una música a la qual se sentía predestinat. No obstant, fos que ses idees musicals no haguessin convergit a sa crida, fos que l'hora no era arribada encara per a fer-hi declaració propia, és lo cert que no passà de l'Overtura, abandonant la Sinfonía, i encara sense fitar-hi les arrogancies de altres obres de la mateixa època. Això, dit d'altre compositor, equivaldría a suposar l'Overtura mancada de valer atractívol; una mena d'assaig al drama, com en molts autors passa, per falta de fè o medis. Mes en aquesta obra rès de això s'observa, car en ella, si no hi havía la fecunditat instrumentable que maravellosament havíen de glorificar-lo més tard, ferma s'hi veu la tècnica i un esperit enlairat en l'harmonía.

Wagner, en tot temps, desde que ses primeres composicions començaren a sortir, tenien quelcom més d'ardidesa que les de sos contemporanis; i ja que per a obrir-se pas, poc acceptat encara, esdevingué mayeerberià, ho feu amb vestimenta d'altri, de robes lluminoses, escullides i plegades amb una solidesa que hi deixava admirar l'especial factura. Ell no devia estar-ne satisfet del clamorós èxit que obtingué el seu «Rienzi», car ses aspiracions anaven dret a un terme que imposà quan tingué prou personalitat per a reduir l'opinió; mes «Rienzi» era un obra bella que encara avui s'escolta, una obra que fou el parany per a determinar llavors una corrent favorable al mestre, qui d'aquell moment ja comptava amb un nom de solidesa.

Perque el seu «Rienzi» ho era, de sòlid; a l'estil de l'òpera que privava s'atenía a la melodía ans que tot, però, arrenjada sense la frivolitat d'orquestració, resorgien la sonoritat i combinació amb altra destresa. En aquests concerts ne hem escoltat l'Overtura, i anit la pregaria del quint acte; si la primera és una pàgina ben feta i sugestiva, no ho és menys la força expressiva de l'última, agradosa i sentida, a la qual el nostre eminent Viñas donà un interés que cridà l'entusiasme de tothom, fins a lograr el bis.

Plà es veia que, si Wagner en aquella ocasió hagués renunciat a les seves aspiracions d'innovador, tenía a les mans son definitiu triomf; mes ell anava més enllà, i admira veure'l resolt marxar avant, segur de la seva obra, soportant amb enteresa lluites i combats que havíen, a la fí, de rendir-se humiliats davant la seva extraordinaria força de voluntat.

En «L'Anell» era ja dominador. ¡Quina vía del «Rienzi» al «Siegfried-Idili»! Wagner no devía ni tenía per què amagar les seves teories; era fort i s'imposava sense sacrifici. En efecte, en aquest fragment, un dels més sentits de la Tetralogía, arreglat per a concert, exposa el concepte gran que tenía de l'orquestra per a decantar-la en expressió viva i rublerta de poesía, en la qual bé podía callar-hi la lletra sense por de que ella s'hi trobés en manca.

L'Overtura de «Faust», la Pregaria de «Rienzi» i «Siegfried-Idili» pogué servir a cada ú per a fer-se aquests i altres comentaris, ademés de lo ben portada que resultà la seva execució en la primera part, dirigida amb gran coneixement pel mestre Lamote de Grignon, qui en rebé el premi del públic junt amb el tenor Viñas. Aquest cantà, com hem dit, la segona amb ajuda del seu art, tan propi i tan celebrat.

La última part ens havía de donar lo més esperat del programa: el segón quadre de l'acte segón, o sigui tota l'escena del Jardí Encantat, on Wagner deixà brollar-hi tota la seva fecunditat armoniosa. L'escena de Parcival i les Noies-flors és verament un devassall de notes manyagues que'ns feien recordar en ocasions les seductores de les filles del Rhin en «La Posta»; sols que en aquestes s'hi ajunta un dalè que corre i es precipita aumentat per una vehemencia afanyosa, una mena de nervositat que descriu admirablement la situació. La música, ductilitzada fins al punt de respondre a monosílabs, aguanta llarga estona l'assalt a la puresa amb cert lleig sensual, vibratori en una magistral combinació de veus. Es una pàgina rica de llum i moviment a la qual se succeeix el gran duo—diguem-ho aixís—de Kundri i Parcival.

La seducció desde llavores prèn altra forma, molt més enlairada, però més interna; una secreta poixansa dominadora dels sentits, que cobreix hipòcritament la tentadora, atrau l'ànim de Parcival, com el de l'oient qui, a l'escoltar Kundri, ho perceb també en l'orquestra, vaguerosament col·locada, incitadora al defalliment. Allò és un somni gegantí de voluptuositat. El contrast és ferm al rependre Parcival amb notes de fortalesa, amb una intensitat que evoluciona al rebre el bés de la tentadora. ¡Com resorgeixen, llavors, en l'orquestra els temes d'Amfortas i la Consagració! Trasparents se presenten llavors la conciencia i el pensament de Parcival; el seu esperit atormentat per una idea i pel dever, se nota i esclata visiblement davant de qui escolta; mai ningú ha arribat a fer palpable la lluita interior com sobre el moment ho logrà Wagner en aquella escena. La maledicció de Kundri, aquell «Erra»... «erra» amb tal força i desesperació concebut, son moments emocionants on tot se veu trontollar.

Es aquesta escena una de les que més impressió ens han causat, car ella creix sempre; encara que de construcció un tant complexa, cal dir que l'auditori la seguí amb gran interés, i m'atreviré a dir que en bona part fou compresa. Cal afegir, també, que'ls artistes encarregats se mantingueren a gran altaria. La senyora Passini, justament identificada amb la seva part, hi donà un relleu extraordinari dient en els passatges sentits, i forçant amb bravesa en els d'energía, i en Viñas desafiant garbosament els atacs i aguts, tan freqüents, sense oblidar el per què de cada ún, i sobretot parlant català bé i clar. Fou, en conjunt, un èxit per a tots.

El mestre Beidler cenyí perfectament amb la seva batuta aquest admirable fragment, rebent al final una clamorosa ovació que per llarga estona se sostingué entre la nombrosa concorrencia. D'ella participaren el baríton senyor Navarro i les Noies-flors amb les solistes senyoretes Concepció Padía, Adela Fa[illegible], Andreua Fornells, Ramona Noguera, Dolors Sala i Judit Tarragó.—U.

La crisi den Romanones

Tota crisi veritable de govern, amb els seus dolors i les seves extremituts, sol ésser la resultant de un trasbals de totes les forces polítiques. No és el ministeri qui s'hi declara, l'únic i moltes vegades el seu més important factor, sinó que tots els partits i fins la opinió pública hi col·laboren i la marquen amb la seva emprempta. Avui dia, aquesta crisi veritable, potser la més fonda que hagi experimentat mai la política parlamentaria espanyola, està plantejada; però no d'ara, sinó de 1909 ençà. La dimissió del ministeri Romanones no és més que un incident d'aquesta laboriosa transformació que no pot acomplir-se més que amb un canvi total de règimen polític, substituint l'artificiós torn dels dos partits ... sistema que més interessi tots els ... vius de la opinió en les obres de govern. La dimissió del ministeri Romanones ni un incident arriba a ... d'aquesta gran crisi espanyola: més ... és un compàs d'espera, una nota d'egoisme donada per la migrada ... del comte en aquest naufragi de tot lo vell, que es resoldrà probablement amb la perllongació de la seva interinitat.

La dimissió del ministeri no és altra cosa que la crisi den Romanones, ... per que fos completa, fins ... nerviosa, no mancant-hi ni els femenins escarafalls d'una basca, fingida o no. La crisi den Romanones és consubstancial en aquest home perque és la crisi de la importencia. Del primer dia ... en que assaltà el poder, que s'ha vist que el seu equilibri a la cadira presidencial era inestable. I, és ..., com més de relleu ha tingut de posar-se l'home, com més intensa ha sigut de ser la seva actuació, més ... aguditzada la crisi, fins arribar al daltabaix parlamentari del Senat i del Congrés.

Es evident, per tant, que en Romanones no havía d'acceptar mai una autoritat que és incapaç de sostenir; és evident que aquesta crisi d'ara l'havía d'haver plantejat molt abans i, ... rerament, després de la rebuda que ... i en Gasset, el seu nou company de ministeri, meresqueren del Senat i del Congrés.

Però en Romanones no vol dimitir, ... resigna a abandonar lo que considera seu per dret de conquesta, que li ha costat troços de la seva vergonya i de la seva dignitat. I per conservar-ho és capaç de tot, com si-... é capaç de tot per apoderar-se'n. Perxò, ell, que no havía plantejada la crisi que fa temps s'havía de rendre, ha triat, per a dimitir, el moment actual, que creu el més favorable a la seva particular conveniencia. Perxò s'ha afanyat a dimitir immediatament després de la catilinaria den Maura, sense deixar temps de que parlessin les altres fraccions parlamentaries; per... amb palesa descortesía per al Parlament, ha estrangulada la tribuna parlamentaria.

D'aquesta manera, si la opinió no s'interposa, si les fraccions agraviades no ho eviten amb una manifestació col·lectiva, la solució de la crisi ... ha de resultar fatalment en profit del comte. Si s'encarrega novament del poder, perque li pot servir d'excusa per a provocar algun altre incident ... no obrir les Corts fins a la tardor. Si cau, perque consolida, tot lo que és possible, la seva quefatura. Això és la dimissió present del ministeri: una nova habilitat den Romanones, cínica i totxa com totes les seves habilitats. No val a dir, com fa «El Diario Universal», que aquestes qüestions es plantejen quan els quefes de govern estimen que és moment oportú el ferho i que en el càs present ho era amb tota evidencia donada l'actitut den Maura. No val a dir-ho, perque, si bé és veritat que rares vegades s'arriba a una votació adversa de la Cambra i és, per tant, el ministeri el qui s'anticipa a dimitir, també ho és que aquest té el dever polític de presentar la dimissió quan ho exigeixen les circumstancies, quan ho tolera la dignitat del Parlament, quan la seva determinació pot considerar-se resultant de l'actitut de totes les fraccions polítiques; no abans, ni després. Ni val l'excusa den Maura, perque el «leader» conservador ha repetit substancialment lo manifestat en altres ocasions. La seva darrera catilinaria és una glosa de les cartes de primer d'any. No és ara que trenca amb el partit lliberal, sinó que fa temps que aquestes relacions estàn rompudes i ara no més s'és limitat a repetir que encara subsisteix el divorci. Per, consegüent, l'actitut den Maura en aquests moments, no justifica la dimissió den Romanones, que feu cas omís de les cartes de primers d'any i que fins en aquells moments d'extrema hostilitat amb el partit conservador i el seu capdill, no tan solament no dimití, sinó que ni aconsellà a la Corona les consultes habituals, estrangulant aleshores la opinió de totes les altres fraccions polítiques.

L'acte den Romanones té un precedent. En el tumulte parlamentari de 1909 en Maura es comportà exactament com avui en Romanones: dimití després de l'escomesa brutal den Moret, dimití abans de que poguessin parlar les altres fraccions de la Cambra, abans de que aquestes fraccions poguessin donar el seu parer sobre aquell moment polític i sobre el període extraordinari de fets que acabava de cloure's. Aquella equivocació, filla de un arranc de noble despit, o de un instant d'explicable però no justificable feblesa, resultà fatal per en Maura. Fou la seva mort política, fou la seva capitulació enfront de la revolució i de la més abjecta comparsería internacional. Si en Maura, complint els seus devers polítics, hagués esperat unes sessions més, si hagués deixat temps de parlar a les altres fraccions, probablement no hauría caigut del poder, segurament hauría vençut.

I amb això es diferencía aquest precedent, del cas actual. El fet és idèntic, però lo que aleshores nasqué de un moment passional noble i respectable, lo que aleshores resultà en perjudici greu del ministeri, ara en Romanones ho practica alevosament en profit de les seves personals conveniencies.

I sort encara que, en la seva insuficiencia, es creu viable. Perque el dia que en Romanones es convenci de que fatalment i per sempre més ha de caure, aquell dia tot serà de témer de la seva mesquinesa d'ànima. La seva caiguda, si el deixen fer, serà terrible: Sampsó, amb una cabellera de baixes passions, provocarà el terratrèmol final i serà content de morir entre les runes, mentres el conflicte causi víctimes innombrables i constitueixi una veritable catàstrofe general.

Al Dia

Don Antoni Maura

Vull posar en la ploma, de tot cor, la consideració, tot el respecte, tota l'admiració que sento per don Antoni Maura; vull posar en la ploma tot el foc, la força amb que firmaría jo quasi les declaracions del gran discurs del gran home. I encara'm sembla més ... l'afirmació que resultaría de la confessió sincera del meu pensament.

Però, veusaquí com són les coses de la vida: el senyor Maura, admirar les afirmacions que ha fet, que ha ratificat, ... dir, sanes i robustes i justes, són, en aquests moments, no un remei, no una esperança, sinó una disolució. Les nou décimes parts del discurs del senyor Maura, que ja per endavant coneixía—o tothom podía endevinar—són cosa admirable: l'altra dècima part, la resolució, la consequencia, és terriblement ... El senyor Maura no vol curar el dany: vol sufrir-ne les consequencies per l'orgull de que després diguin: Don Antoni tenía raó!—

En Maura, desde 1909, és un home completament distint desde abans. La setmana tràgica, la crisi d'octubre, sobre tot, l'han canviat com una mitja. Fa la vora de quatre anys que la obsessió d'aquelles dates—juntades a les injusticies, a les calumnies, a les persecucions de que ha sigut objecte—no li deixen veure les coses clares, an ell, home d'un tan clar judici, de tanta serenitat. Si les hagués vistes clares, no hauría entregat, en 1909, el poder als revoltosos lliberals, aliats amb els republicans. Es cosa pitjor entregar-los el poder que lo que ells fan de contentar els republicans. Donar el poder als enemics de la monarquía, no és defensar-la, és perdre-la. Això havía de veure-ho el senyor Maura. Per altra part, ¿és que de 1909 la intel·ligencia entre lliberals i rebulicans? No ha sigut el senyor Lerroux, desde 1902, un aliat del senyor Moret i del senyor Romanones? A Catalunya li sabrem dir bé al senyor Maura; ho sab de sobres el senyor Maura.

La «colaboración sórdida» és una cosa vella: ¿per què la consentía abans el senyor Maura i ara nó? Per què va consentir en 1908, que's convoquessin eleccions parcials a Barcelona amb totes les ventatges per al senyor Lerroux? Però deixem aquesta mena de consideracions: si el senyor Maura, després de 1909 ha vist clarament que'ls pactes i tractes de monàrquics i republicans són perillosos, ja que aquests no hi buscaven un medi d'evolucionar, sinó un profit personal o una impunitat per a conjurar contra la societat, ja que ha vist que feien revoltosos i no ciutadans amb les reformes democràtiques i socials, ¿per què ha deixat tranquils en el poder als lliberals? Li hem dit cent vegades: en la crisi de janer de 1910, en la d'abril, en la crisi de desembre, en la de 1911, sempre: parli, dirigeixi's al país i el país se posarà al seu costat. Don Antoni s'ha estimat més callar, retirar-se'n de la política, tornar-hi, i ara, darrerament, dir als seus:—No serem ... poder.

El senyor Maura s'ha estimat més complicar les coses, fer impossible una solució, que governar. Quan això no pot ... llar-se d'egoisme, ni de covardía, que fóra una iniquitat suposar-lo egoista o covart, s'ha de considerar com resultat d'un criteri dominat per una obsessió. No és un cas nou.

Ha vingut lo que tants cops hem dit; en una sola sessió ho hem vist: els partits turnants s'han incapacitat per a governar. Tal com són no serveixen per al règim de torn tancat; deixen de ésser organismes aptes de govern.

. . . .

Aquí arribava, quan el telèfon, trucant nerviosament, me crida i el nostre corresponsal me dona la nova de que'l comte de Romanones ha presentat la dimissió del Govern al Rei. Ah, aquella mala intenció que ahir vaig veure en els ulls del comte a l'acabar el seu discurs! Veuse-la aquí feta crisi.

Però això és intolerable. Baixar el teló a mig acte, deixar, ara, com altres cops, reduit el problema polític a un diàleg entre conservadors i lliberals, barrar la porta a les representacions del país que, amb tant o més dret que ells, han de parlar i han d'ésser escoltades, és vergonyós, és ignominiós; no té nom. Aprofitar-se d'uns aplaudiments de darrera hora, d'una situació que no pot resoldre's més que al seu favor, és en el comte de Romanones una intolerable actuació, que se li ha de fer pagar cara.

El Rei ha cridat a consultes: si de les primeres ne surt la decisió de seguir en Romanones, i obrir les Corts demà o dilluns, és a dir, de que segueixi el debat polític i parlin les minories i es digui tot lo que s'ha de dir, no haurà sigut més que perdre un o dos dies. Però si no fos així, si el comte, o qui sigui, logrés que les Corts no s'obrissin, que no tornés a alsar-se el teló per a que seguís... la tragedia o la comedia, que de tot hi hà, oh! llavors fóra qüestió de parlar molt alt al país, al poble i al Rei.

Corro al carrer i als llocs aon poden saber-se noves. Què passarà?

El moment és interessant, trascendental, decisiu per moltes coses.

POL.

Madrid, 30—V—913.

FANTASIES

¿Apicultura?

Ajegut a la encoixinada banqueta, ja feia no sé quantes estacions que dormía. Dormía i somniava. Abans d'agafar el sòn havía llegit el diari i es veu que les impressions de la lectura m'eren reproduïdes en somnis. Cabalment les sufragistes angleses havíen fet en aquell endemig certs esgarrifosos estropicis i llur ressenya era lo que m'exaltava el cervell.

L'estopada del convoi arribant a qualsevol estació, va desvetllar-me un punt: el precís per a veure que s'obría la portella i s'introduíen al compartiment dues persones. Dic persones perque de moment no vaig saber distingir a quin genre pertanyíen, car si per una banda semblaven dones varonils, de l'altra apareixíen homes afeminats. I el trajo híbrid que portaven acabava de contribuir encara a la confusió: capell tou, coll planxat, corbata de nús, hermilla, gequé i faldilles.

Amb aquella mena de terror que priva als infants girar-se en el llit, vaig romandre quiet, mentres les dues persones acomodaven els equipatges. De sobte, una d'elles, la més vella i antipàtica, adonant-se de mí, va dir amb sobirà despreci:

—¡Un home!—

I les mirades de l'una i de l'altra varen posar-se per un instant sobre meu amb una expressió que tant podía ser de llàstima com d'odi.

No hi havía dubte: me trobava al davant d'un parell de sufragistes. Fent els possibles per a no tremolar, vaig fer l'adormit, procurant emperò no perdre de vista les dues persones i estrenyent, sota la manta que'm cobría, la culata del revòlver.

«Al primer mal intent que'ls observis, pensava, faràs foc. No cal fer-hi bromes amb les sufragistes.»

Però al cap d'avall vaig veure que'm despreciaven definitivament i prosseguíen una conversa interrompuda al pujar al tren.

***

—Sí, ciutadana—deia una de les dues persones, en tant que corríem a no sé quants kilòmetres—cal fer propaganda apícola. Com més se popularitzi entre nosaltres l'exemple de les abelles, més aprop serem de l'ideal que perseguim.

Al sentir aquestes paraules, vaig somriure de la passada por. Havía cregut heure-me-les amb dues terribles sufragistes i me les havía amb dues pacífiques conreuadores de l'apicultura. Es ben bé una raó que un-hom no pot fiar-se mai de les apariencies.

Fent un sospir de desfogament, vaig regirar-me. Les dues persones varen tenir un surt i em varen mirar altre cop. Però jo vaig seguir fent l'orni, i al cap d'uns instants, convençudes de que dormía, varen renuar el diàleg.

—L'home—digué la que havía parlat abans, que era la més vella—és creat per al nostre servei. Però resulta que n'hi hà massa d'homes.

—¿Voleu dir?—replicà la més jova.

—No'n tingueu dubte... Lo que cal és domesticar-lo, fer-li entendre la seva missió en la societat i, sobre tot, inculcar-li l'idea de que és un ésser feble, sense medis de poder-nos resistir.

—Segons i com, ciutadana. Jo'n conec d'irresistibles. Ara mateix recordo un oficial ros que...

—¡Calleu, ciutadana! Una bona sufragista no pot parlar com vos parleu. Cal en absolut que us dediqueu en cos i ànima a l'apicultura.

—Però...

—No hi valen peròs. Està bé que hi hagi algún home, no ho nego; però afirmo que no hi hà d'haver més que els precisos per a que no's perdi la casta de les dònes i per a poder assegurar els serveis domèstics propis del seu sexe, tals com tenir compte de les criatures, donar-los el biberón, etc. Perque en l'avenir totes les criatures se criaràn amb biberón. S'ha d'acabar això de que les dònes hagin de fer de dida.

—Doncs jo crec que estaría bé que totes ne féssim, perque fóra un dels oficis en els quals no tindríem competencia.

—¡Mai! ¡La dòna ha de ser home! No en va pertany al sexe fort.

—Potser sí, però si una trobés un bon partit...

—¡No blasfemeu, insensata!

—De totes maneres...

—Lo dit: apicultura, molta apicultura és lo que us manca. L'ideal per a la dòna, és el que han conseguit realitzar les abelles, reduint els abegots a la condició que la naturalesa els ha assignat.—

Per aquest istil va anar seguint la conversa entre les dues sufragistes. I es veu que jo al cap d'una estona me devía adormir, per quant a l'arribar al terme de la ruta i despertar-me, ja no hi havía rastre d'elles en el vagó.

***

Ara que han passat uns quants dies, tinc un dubte vehement. ¿Vaig viatjar en realitat amb dues sufragistes esgarrifadores o ho vaig somniar? Sigui una cosa, sigui una altra, les sufragistes segueixen fent els seus estropicis, de manera que no sembla sino que estàn disposades a dominar pel terror. I jo, cada vegada que m'entero d'una nova feta, penso en aquelles paraules de la més vella de les meves companyes de viatge:

—Apicultura, molta apicultura.—

I és que aquell mateix dia, a l'arribar a casa, vaig obrir una obra sobre el conreu de les abelles i em vaig enterar per peces menudes de la condició dels abegots. La presencia dels quals, segons les noticies que vaig adquirir en la lectura, és necessaria, encara que no en gran nombre, durant l'època de la fecundació de les abelles mares o reines. Però quan ve la més petita senyal d'escassetat, se'ls sacrifica irremisiblement, fent-los morir, ja per manca d'alimentació, ja per excés de mals tractes.

Per tot lo qual, l'autor de l'obra d'on trec aquestes noticies, diu, fent una frase que, donades les tendencies de les sufragistes, podría semblar irònica:

«Un rusc ve a ser una colonia essencialment feminista.»

—Però—objectarà el lector que sàpiga lo que és la vida de les abelles—els abegots son uns éssers despreciables, que ni cerquen menjar ni treballen.

A lo qual replicaré:

—Tampoc treballaràn els homes en l'avenir.

—¿Vol dir que's tornaràn ganduls?—insistirà el lector.

—Vol dir que les dònes els pendràn totes les places, si preval la tendencia de la part masculinista del feminisme, completament distinta d'aquell feminisme sà, que consisteix en fer que les dònes siguin cada dia més dònes i cumpleixin com a tals totes aquelles missions que'ls assignen els preceptes divins i les lleis humanes.

SNOB.

Crisi sorprenenta

Si fós precisa cap prova per a demostrar la inconciencia en que viu el món polític de Madrid i les seves ramificacions provincials, la trobaríem plena en la sorpresa amb que ha estat rebut el discurs den Maura. Llegint alguns dels comentaris ens venía a la memoria aquell fruir de l'anormalitat present com si fós una normalitat consolidada, de que parlava en aquestes planes en Prat de la Riba a l'iniciar el seu estudi «La crisi constitucional», aqueix estudi on, abans de venir el sotrac de ara, plantejava serenament en tota la seva complexitat el problema, que com cosa nova i sobtada enfebra avui als comentaristes.

Aquí lo que ha de sorpendre és la sorpresa davant de les manifestacions den Maura, sobre tot en el quefe del Govern. Que s'haguessin oblidat de la historia dels darrers quatre anys els periodistes del «trust» i els polítics del saló de conferencies, que haguessin perdut el record de la nota famosa den Maura i de la seva unànim ratificació pels conservadors en la reunió del Senat, és ben natural en aquest personal de proverbial lleugeresa que té la mobilitat d'esperit i el desmemoriament de les criatures. Lo inconcebible és que ho hagués oblidat el comte de Romanones. Si oblit hi ha hagut i per lo tant sorpresa, i estupefacció, no més aquesta suprema inconciencia li faltava al comte de Romanones per acabar de fer grotesca la seva figura en la presidencia del Govern.

Perque lo que en Maura ha dit en el seu discurs, és lo que en Maura va dient i repetint desde 1909, a tothom amb qui parla, amb la insistencia i la monotonía d'una veritable obsessió; és la que per carta o en converses havía fet saber an en Canalejas i no podía ignorar en Romanones; és lo que més clarament, més precisament encara va exposar en la nota de retirada; feta pública, amb l'aval de tot el partit conservador als inicis de la segona etapa de govern del comte de Romanones.

Allavors el comte de Romanones no's va sentir totes les responsabilitats de que ara parla; allavors no va creure que hagués de presentar al Rei la renuncia de tot el Govern. Rompuda estava la solidaritat entre els dos partits de govern; rompuda ha estat durant quasi tot el periode de govern dels lliberals, amb la sola excepció dels mesos primers del govern den Canalejas; rompuda ha seguit tot el temps del govern den Romanones, i rompuda en virtut de declaració pública i solemne del partit conservador desde el janer d'aquest any.

I en Romanones, sense comptar amb la solidaritat ni en el concurs de la oposició conservadora, ha seguit governant tranquilament, canviant ministres i redactant projectes de llei nombrosos i importants com si tingués obert al davant un llarg pervindre. ¿Per què lo mateix que no l'ha privat de governar tots aquests mesos, ara l'obliga a deixar el Govern?

Natural és la sorpresa manifestada per en Maura al ser cridat al Palau, com és natural, naturalíssima, la sorpresa que, segons se diu, va demostrar el Rei, a l'innovar-li la dimissió del ministeri, malgrat conèixer ja l'extracte del discurs den Maura.

Es que, en realitat, la resolució del Govern no té cap explicació satisfactoria. Obeeix a una depressió nerviosa del quefe del Govern més que a la consideració de la situació política actual. Es, per una banda, una covardía; d'altra banda una deslleatat amb la Corona i el Parlament mantenint la vella tradició anti-constitucional, anti-parlamentaria, segons la qual no compta ni pesa en les orientacions de govern, més que la voluntat personal de dos homes: el quefe del partit que governa i el quefe del partit que ha d'heredar el govern.

Viatge Col·lectiu d'Estudis a les Ciutats Jardins angleses

Consegüent aquesta societat amb els seus propòsits de difundir el coneixement de les importants experiencies de que en molts paisos està essent objecte el problema de la habitació, ha organitzat una excursió col·lectiva, als més notables models que sobre la propia materia s'han creat a Anglaterra.

El viatge tindrà lloc a darrers d'agost vinent, fent-se coincidir amb el Congrés Internacional de l'Habitació popular, que ha de celebrar-se a La Haya, el 8 de setembre vinent; i, sense comptar amb els atractius de semblant genre d'excursions col·lectives, oferirà aquesta als participants una ocasió immillorable per a estudiar les principals ciutats-jardins i altres notables obres de la moderna construcció cívica anglessa.

La excursió durarà set dies a Anglaterra, comprenent les ciutats de York on, sense comptar amb lo interessant d'aquesta històrica vila se visitarà la veïna ciutat-jardí de Tzarevick, de Liverpool; on, ademés de les importants obres d'Habitació popular, d'aquell municipi, se visitaràn dos suburbis-jardins immediats; particularment la famossa colonia de la fàbrica de sabó de Port-Sunlight; Birmingham, amb la veïna Bournville i l'important ensaig cooperatiu de Harborne; Londres, on se visitaràn les notables obres d'allotjament popular i d'urbanització del comtat i desde on se faràn excursions als veïns suburbis-jardins cooperatius de Ealing i Hampstead, veritables models, acabant-se'l viatge amb una detinguda visita a la ciutat-jardí de Letchworth, la genuïna ciutat-jardí propiament dita, que constitueix avui per avui el més admirable exemple d'urbanització sistemàtica en gran esscala que jamai s'hagi vist.

Encara que probablement no s'arribarà an aquesta xifra, pot per endavant fixar-se en 500 pessetes el cost total màxim del viatge en primera classe. Els que prenguin part en la excursió, en set dies podràn veure i esstudiar lo que, sense cap mena de dupte, no faríen en un mes si anessin sols.

En la quantitat esmentada hi van compresos tots els gastos de viatge en primera classe, de Barcelona a Londres i tornada; i durant els set dies que durarà la excursió per Anglaterra, no solament els gastos de viatge, sinó també els d'Hotel en primera classe, propines, carruatges i automòvils per a totes les excursions, guíes, programes i documents d'informació.

Per a obtenir aquestes condicions, és precís que's reuneixi un grupu de 25 persones al menys, amb motiu de lo qual s'encomana als que desitgin pendre part en l'expedició se serveixin comunicar-ho al secretari de la Societat Cívica «La Ciutat-Jardí», Urgell, 137, Barcelona, a fi de que, segons sigui el resultat de ses gestions, pugui l'esmentada societat concertar oportunament l'expedició.

Joventut Nacionalista

(Seccio de la Lliga Regionalista)

(Boters, 4, pral.)

Demà, dilluns, a les deu del vespre:

Conferencia de D. Josep Carner

sobre

- La dignitat literaria -

De la Tribuna estant

Madrid, 29—V.

Desde les onze del matí hi hà cúa a la porta de la tribuna pública; desde el balcó del casa veig com se va formant. A les dues, a l'entrar al Congrés, ja hi hà diputats i senadors i periodistes, arreu. A les tres, no's pot donar un pas. Les tribunes d'ordre són plenes de gom a gom; hi hà gents sentades, dretes, fins, sembla, penjades del sostre. A la nostra podría fer-se junta general de primera convocatoria. Poques vegades la espectació ha sigut tan gran; poques vegades hi ha hagut tant motiu per a l'espectació. Avui, realment, fa crisi la política espanyola: o se salva o's perd definitivament. El discurs del senyor Maura té la trascendencia de les coses definitives. Es un discurs que no té rectificació, que planteja el problema polític, el probleme del règim sense subterfugis. Hi hà qui espera rectificacions, composicions, ambigüetats. Jo nó: jo conec al senyor Maura, home fort, home rectilini, home d'una peça...

***

El senyor Salvatella obre el debat polític. Ho fa modestament com qui coneix que no s'ha reunit per ell la immensa gentada que l'escolta. El tò, el gest, la paraula, són sobris: el concepte, lleu; però arriba un moment en que l'orador alça el tò, afina l'apuntería i ataca violent. El senyor Gasset és, com deia ahir, el cap de turc. Quina embestida la den Salvatella! Veritat, intenció, traça, força, tot hi és en l'apòstrof violent, catilinari del diputat federal. Fa bocins del ministre de Foment: den Gasset no'n queda més que un rebuig, que una pelleringa. I la majoría calla i els monteristes somriuen satisfets i les minories aplaudeixen o aproven. I allà va en Romanones... Què diu? Pobre Romanones! Es un pallasso que fa contorsions ridícoles i diu coses bufes. Això és un quefe de Govern? La Cambra riu, les tribunes murmuren, els comensals dels ministeris proven d'aplaudir; però, els diputats ministerials que encara pensen una mica, callen.

Rès més aclaparador que aquest espectacle de Circ, que aquesta manifestació de lo que és un partit, un home, una política. El senyor Maura mira fixament al comte i, instintivament, treu el blanc mocador i se'l posa al nàs. Sent la fetor de lo podrit que ha d'operar d'aquí un quart.

La paraula crisi corre de boca en boca; si no hagués de parlar el senyor Maura, si no hi hagués sobre la taula un problema més important que'l d'una renovació de ministres, aquest vespre hi hauría dos o tres ministeris vacants, i el buit, potser, xuclaría an en Romanones. Però no hi hà més remei que anar al debat polític, per tothom esperat, del que n'ha de sortir la llum que il·lumini el camí a seguir per la política espanyola.

***

I parla el senyor Maura. Encara entra més gent a la sala i a les tribunes... Se fà un silenci absolut; totes les testes se giren cap a l'orador. La simpàtica figura del senyor Maura s'alsa atraient, dominadora: bull en sos ulls la flama d'un il·luminat; la vermellor del rostre enquadrat per la neta barba blanca, prèn tò moradenc. Avui en Maura ha deixat la elegant levita: vesteix un trajo de jaqué, obscur, quasi negre. A les primeres paraules, s'alsa aquella mà dreta que balla dibuixadora, subratlladora de les frases i sembla empunyar una espasa forta, una arma forjada pels déus, com les dels hèroes dels vells poemes... Ja coneixes, amic lector, el discurs del senyor Maura; jo no he de dir-te aquí més que l'efecte que ha produit sobre la multitut anhelosa, sobre tots els que pensen, i fins sobre la majoría que no té costum ni medi de pensar.

La frase vibrant, la paraula plena de elegancia, una mica tacada de neologisme, a voltes, com de qui l'ha apresa en els clàssics, la justicia d'alguns conceptes, la plena identificació entre la paraula i el pensament, s'apoderen de l'auditori. ¡Còm li plauría a un estranger que conegués bé el castellà i lo que passa a Espanya l'honrada oratoria del senyor Maura! Però en el discurs d'avui del senyor Maura s'ha de distingir entre l'home i el polític, entre el diputat i el quefe de partit. Aixís, mentres els atacs al partit lliberal, mentres les clares manifestacions d'un criteri democràtic, a la moderna, complauen a tothom qui no's veu atacat o viu en plena possessió del nostre temps, les declaracions fetes com a quefe d'un partit, com a representant d'una modalitat política, són rebudes, pels seus subordinats mateixos, amb mostres de fredor. En lo incidental, en lo anècdotic, el senyor Maura ha sentit aplaudiments entusiastes del seu partit; en lo essencial, en la exposició d'actuació i de criteri, no ha tingut la mateixa sort. Tothom veia que anava desfent l'agrupació política conservadora, que l'anava liquidant, que l'apartava absolutament del camí del govern, contradient la seva essencia, la seva unió. Aixís al seu voltant se desfeia el partit; que'ls partits que no poden governar no tenen raó d'ésser; són un obstacle a la vida de la col·lectivitat, cossos morts que la força vital expulsa, temerosa de que la cohibeixin i l'aturin.

Això s'ha vist clar als pocs minuts de parlar el senyor Maura i s'ha anat marcant a cada nova declaració de que «sense una rectificació de conducta per part dels lliberals, no podía col·laborar amb ells ni heretar d'ells el govern en el torn pacífic dels partits monàrquics». Això, un quefe de partit, no deu, no pot dir-ho. Un quefe de partit, quan no més n'hi hà dos per a governar i l'altre el creu un perill per a la patria, no té més que un camí: llensar-lo del poder i ocupar-lo ell.

Escoltant al senyor Maura pensava en l'article del bon Oliver, plè d'amor a la persona del senyor Maura i plè de fè en el criteri conservador; l'article—reproduit per l'«A B C» avui—en que'ns diu als regionalistes que no tenim més camí que aixoplugar-nos sota del senyor Maura. Oh, amic Oliver! Quina diferencia den Maura d'abans de 1909 an en Maura de després de 1909! Si fóssiu aquí, en plè Parlament, i vegessiu l'efecte del discurs del senyor Maura, pensaríau en la diferencia de aquelles Corts conservadores, d'aquell home de criteri clar i direcció segura, d'aquella disciplina i aquella altesa de actuació, amb les Corts i l'home i els diputats d'avui; i si deixessiu d'ésser romàntic i de confondre els governants, els directors, els conductors de pobles amb els místics o il·luminats de fè de un altra vida, no escriuríau pas novament l'article plè de sinceritat i d'afecte que heu escrit! Vos faríau aquí com he vist fer an alguns adoradors del senyor Maura: estrènyer-li la mà admirant a l'home i plorar pel partit, per la pèrdua d'un home tant bò i tan noble i tan íntegre, allunyat, ara com ara, de la política espanyola que havía començat a redimir i que hauría pogut salvar...

***

Valentament ha contestat el comte de Romanones, i dintre la seva inferioritat i la seva insignificancia; amb tot i la seva posició falsa i descoberta, no ho ha fet del tot malament. Ha sapigut veure la situació i l'ha definida:—El partit lliberal no ha de rectificar rès—ha dit—S. S. trenca la substancia del règim; si no rectifica, jo pensaré lo que he de fer.—

La majoría ha sentit esgarrifanses de crisi; algú deia per la tribuna:—No té'l concepte de dignitat política que's necessita per a dimitir.—Mes jo li he replicat:—Però té la dolentería precisa per a tancar el debat i fer abortar la solució que li ha d'ésser contraria.—Jo he llegit en els ulls bellugadissos del comte una intenció dolenta, una picardía.

***

Amb les darreres paraules de la rectificació del senyor Maura, veusaquí lo que jo contemplava sota meu:

Un partit lliberal desfet, esmicolat, sense esma per a refer-se; uns homes inútils col·lectivament; alguna escepció personal honrosa. Un partit conservador llicenciat, vençut abans d'acabar la tasca que li estava encomanada; una pila d'homes útils, honrats, patriotes, encallats a la meitat del camí. Un partit republicà ansiós d'obrir la porta de la Monarquía... Una petita minoría, amb en Cambó al davant, esperant l'hora de dir les veritats i de salvar al país... En Romanones, un home que ja és mort; en Maura, un home que per fàstic de la materia podrida no vol operar, quan la operació salvaría al malalt... Els partits vells són morts. Però la mort és la vida i la naturalesa sabia no acaba mai la seva obra...

***

A baix, als passadissos, tot són comentaris; els conservadors parlen no més de la eloqüencia i de la honradesa política del quefe... Bé, però, ¿i la situació del partit? Els conservadors callen. El senyor Maura ha vist per primera volta la fredor al seu entorn. Els aplaudiments, les estretes de mà, no han sigut al quefe, han sigut a l'amic, a l'home íntegre. Han sigut encaixades de comiat moltes de les encaixades.

Però, ¿pot quedar una política, un règim, sense partit conservador? Ah, nó! Mai, i menys ara quan se veu aparèixer en l'horitzó polític en Melquiades Alvarez i les seves hosts democràtiques.

Jornada històrica la d'avui: decisiva. El discurs del senyor Maura — deia aquests dies — serà trascendental. Ho ha sigut. Llàstima que no hagués parlat aixís ara fa cinc mesos. Llàstima que en 1909 hagués callat, quan no més alsant un dit hauría caigut a la primera paraula tota la falsía lliberal que va llensar-lo del poder. D'allí vé tot; allí, més en el senyor Maura que en el senyor Moret, va començar la gran crisi política que estem liquidant.

X. Y. Z.

GLOSARI

I ell ha parlat de que amb l'actual política lo que's tracta és de «fer per la jugular de la «Gaceta» i amb els sucs gàstrics del presupost circular, un serum que no prevalà».

I de que, fa pocs dies, damunt la carretera d'Extremadura, ell va veure l'arc de Sant Martí, traçat sobre la blavosa volta del cel i li'n vingué «al pensament, amb el meteor, el record de la República portuguesa, entre dues tragedies».

I de que lo que s'ha de fer, vist lo que passa, és «cegar aqueixa Estigia pestilenta, tirant-hi un grapat de terra cada hú».

I un hom llegeix això, i pensa, a propòsit de fisiología en Lavoissier, que Lluís XVI feia ministre.

I, a propòsit d'òptica, en el ministre Goethe, qui també esguardava, però d'una altra manera, l'arc de Sant Martí.

I, a propòsit de filología clàssica, en el ministre Gladstone, autor de llibres sobre Homer i que damunt la Estigia deuría tenir idees altrament precises.

I pensa en tants altres, si no aixís il·lustres, homes al menys d'humanitats i de gust, incapaços, en veritat, d'aquests tropos truculents.

I pensa que tan mateix quan don Antoni Maura diu que avui a Espanya, el conservadurisme és democràtic, no li manca raó.

XENIUS.

Govern civil

El moment politic

Els reporters que fan informació al Govern civil van preguntar ahir a migdía al governador quines impressions tenía sobre el moment polític actual, a lo que va respondre el senyor Sanchez Anido que no sabía altra cosa que lo que deien els diaris, car de Madrid solament havía rebut el telegrama circular ahir tarda.

Després va preguntar als periodistes si ells sabíen quelcom, i aquests el van informar dels darrers telegrames que s'havien rebut.

Visites

Van estar a visitar al senyor Sanchez Anido, l'Inspector general del servei agronòmic, l'alcalde de Manresa i el marquès de Sentmenat.

Els periodistes van preguntar al governador si amb el senyor Lletjós havíen parlat de l'inspecció dels comptes d'aquell municipi que actualment s'està realitzant, a lo que va contestar el senyor Sanchez Anido negativament.

La vaga de la casa Caralt i C.ª

Va conferenciar amb el senyor Sanchez Anido una comissió d'obrers de l'Art Fabril sobre l'actual conflicte de la Casa Caralt i C.ª

El governador els va manifestar que a la mateixa nit sería col·locat en altra fàbrica l'obrer despedit i amb aquesta promesa els obrers van manifestar que's renuaría el treball, deixant, per lo tant, acabada la vaga.

La Junta d'espectacles

Se va reunir ahir matí, baix la presidencia del governador, la Junta provincial d'espectacles, prenent varis acords amb referencia a teatres i cines de fòra Barcelona.

Per lo que toca als de la ciutat es va acordar comunicar als propietaris dels cines «Poliorama» i «Salón Cataluña» les reformes que deuen efectuar en el plaç improrrogable de dos mesos.

També's va ordenar al propietari de la «Gran Peña» que realitzi varies reformes en l'esmentat local, concedint-li per a fer-les un plaç de 40 dies.

De Sanitat

S'ordena al senyor alcalde i inspector municipal de Sanitat de Vilafranca del Penedès que adoptin riguroses mides d'aillament per a evitar la propagació d'un cas de verola allí ocorregut.

LA CRISI

(PER TELEFON)

En Gonzales Besada

Madrid, 31, 10 matí.

L'ex-ministre conservador senyor González Besada se proposava efectuar un viatge professional a Pamplona, però avisat a Sigüenza del plantejament de la qüestió de confiança pel comte de Romanones, va resoldre tornar en el primer tren i anit va arribar a Madrid.

Era esperat a la estació per alguns amics íntims que l'han informat detalladament de la qüestió política.

El senyor Besada, contra lo que s'ha dit, no fou saludat a la estació, abans d'empendre el viatge, pel senyor Alba.

Aquest, d'haver vist al senyor Besada, l'hauría informat del propòsit que tenía el comte de Romanones, per a evitar-li la sortida de Madrid.

Amb qui va parlar el ministre de la Governació va ser amb el senyor Bugallal, el qual va telegrafiar immediatament an en Besada, explicant-li lo que passava.

Després li telegrafiaren també en Dato i altres persones.

Anit se deia que immediatament de haver arribat el senyor Besada a Madrid havía anat al domicili del senyor Dato.

Ambdós personatges conservadors viuen molt aprop, però anit no's vegeren; se limitaren a canviar algunes paraules per telèfon.

La entrevista esperada entre ambdós senyors se celebrarà abans que el senyor Dato vagi a Palau.

Lo que's creu

Es unànim la creensa de que el Rei ratificarà avui o demà la seva confiança al comte de Romanones.

En aquest cas és segur que les Corts renuaràn les seves tasques el dilluns.

No obstant, el Govern se presentarà a les Cambres tal com està constituit.

Al començar la sessió del Congrés el comte explicarà les raons que va tenir per a plantejar la qüestió de confiança a la Corona sense esperar que acabés el debat polític.

El discurs del senyor Maura creava una situació constitucional de tal gravetat i trascendencia que el resoldrela no admetía espera.

Tal vegada també immediatament s'entrarà de plè en el debat polític, tractant-se, en primer terme, de la situació del partit conservador; això és, si es fa solidari o no del discurs del senyor Maura.

Lo que diu en Romanones

Madrid, 31, 2 tarda.

Al rebre avui el president del Consell als periodistes els ha manifestat que suposava que a la una de la tarda hauríen acabat les consultes que S. M. se proposava fer avui i que demà seguirà consultant a altres personatges polítics, tals com els senyors García Prieto, Azcárraga, Pidal, etc.

Això ho deia el comte de Romanones sense assegurar-ho en absolut, perque també ahir creia que hi hauría varies consultes i no's realisà més que la del senyor Maura.

Advertit el president de la unanimitat amb que s'apreciava la conveniencia de que continuï en el poder el partit lliberal, ha dit:

—No ho desitjo, però aixís ho espero; me refereixo a la unanimitat.

Referint-se als judicis que's fan sobre la oportunitat o inoportunitat de haver plantejat ahir la crisi, s'expressava aquest matí el comte en els següents termes:

—Com sigui que el Parlament, de una o d'altra manera ha de funcionar, tindré ocasió d'explicar les coses.

El moment en que la crisi deu plantejar-se sols pot apreciar-lo el president del Consell de ministres, perque és el que coneix les circumstancies exactes en que els successos se desenrotllen i posseeix els necessaris elements de judici per a procedir.

¿Havía jo d'esperar que hagués acabat el debat polític per a presentar la qüestió de confiança?; doncs an això contesto que's tracta de un plet entre els partits lliberal i conservador, i és molt possible que la intervenció en ell d'altres elements hagués agravat el conflicte.

Apart de que, els mateixos que'm censuren per la precipitació amb que al seu judici he procedit, serien els mateixos que m'hauríen censurat durament, si després de un discurs com el del senyor Maura hagués jo anat al dia següent a veure al Rei a donar-li compte de la sessió del Congrés, com si's tractés de un incident corrent.

¿Què s'hauría dit? Que jo desitjava continuar aferrat al poder; que ni adhuc un discurs com el del senyor Maura me commovía, i això segurament m'ho hauríen dit en la primera sessió.

Un periodista li ha objectat que de això podría semblar deduir-se que'l qui havía quedat en crisi és el partit conservador, i el comte ha replicat:

—Jo no dic això, ni sé lo que va a succeir; és molt aventurat referir-se a lo que ocorrerà després de la crisi; lo que sí puc dir-lós és que vull que les coses quedin com deuen quedar, o anar-me'n.

Estic segur de que en el meu cas ningú hauría procedit d'altra manera, i la prova està en que tots els ministres i les personalitats del partit a qui he consultat, estàn conformes en que no m'he anticipat al presentar al Rei la dimissió del Govern.

Ja sé que diràn que tot això és una habilitat per a descansar uns dies, però ¡què hi farem!

Prefereixo que diguin que és una habilitat que una torpesa.

Es un absurde pensar que jo persegueixo exclusions del partit conservador.

¿Què aniría jo guanyant amb això?

Com impressió més que com noticia ha manifestat el comte la creencia de que demà quedarà resolta la crisi.

—¡Fóra curiós—ha dit un corresponsal—conèixer la carta que'l senyor Maura va dirigir al senyor Canalejas l'estiu de 1912!

—Jo la vaig llegir—ha contestat el comte—; és lo mateix que va dir abans d'ahir en el Congrés.

En la carta manifestava que no podía rebre el poder de mans dels lliberals.

En el senyor Maura—ha afegit el quefe del Govern—hi hà la ventatja de que diu les coses molt clares, i per consegüent se l'entén bé i sab ún a què atenir-se.

Ha acabat dient que demà, per lo excepcional de les circumstancies, no s'ausentarà de Madrid, trencant la costum de passar els diumenges al camp.

Al Palau.—Segueixen les consultes
Lo que diu en Montero Rios

La espectació que regna amb motiu de la crisi ha dut a Palau nombrosos periodistes.

El primer dels polítics que anà a Palau fou el comte de Romanones, permaneixent desde les deu a les onze a la cambra regia.

A la sortida ha manifestat que a les dues acabaríen les consultes i sols podríen anar els presidents de les Cambres, i el marquès de Pidal i en Dato, resolvent-se la crisi per tot el dia de demà.

—Però, no tinguin por—ha afegit—; perque no passarà res.

—I les Corts, ¿quan s'obren?

—Lo mateix podrà obrir-se el dilluns, que dintre d'uns dies, que dintre d'uns mesos.

—¿Tornarà vostè avui aquí?

—No; fins demà.

A les 11'35 arribaren a Palau els senyors Villanueva, marquès de Pidal i Montero Rios, els quals no han dit rès a l'entrada.

Sols el senyor Montero Rios, interrogat per un periodista, ha manifestat lo següent:

—¡Vol vostè que li digui abans lo que vaig a dir al Rei!—; i entrà en l'ascensor.

A les 12 ha arribat el senyor Dato qui ha dit que trobant-se a casa del senyor Maura ha rebut l'avís telefònic i ha vingut escapat.

Les visites han començat després de rebre el Rei en audiencia i despedir al ministre de Xile i la seva esposa.

Ha sigut rebut el primer el senyor Montero Rios.

Al sortir ha dit que havía manifestat al Rei que devíen continuar governant els lliberals, ja que'ls conservadors no's troben en condicions i no creia que pogués cridar-se als republicans.

La consulta den Villanueva

Madrid 31, 4'15 tarda.

A les 12'30 ha sortit de Palau el president del Congrés, senyor Villanueva, dient, a requiriments dels periodistes lo següent:

—Poden vostès deduir la meva actitut de l'últim discurs que vaig pronunciar en el Congrés, que, si fou de gracies, no vaig deixar d'apuntar les meves relacions i afinitats polítiques amb el president del Consell. De manera que ja ho saben vostès: estic absolutament identificat amb el comte de Romanones.

—¿I quàn s'obriràn les Corts?

—Ah! Això no ho sé jo, però suposo que aviat. Cumplidor com saben vostès que soc del meu dever, a dos quarts de quatre de la tarda estaré avui al meu despatx del Congrés i allí esperaré ordres.

Lo que diu el marquès de Pidal

A les 12'45 ha sortit el marquès de Pidal del regi hostatge.

Ha estat ampli en sa referencia, dient:

—Ja saben vostès que estic identificat amb el partit conservador.

No hi hà que exagerar lo dit pel senyor Maura, car crec que no han sigut interpretades amb tota fidelitat les seves paraules. No'ns troben ni molt menys en la mateixa situació de 1909, i el senyor Maura no ha fet amb els lliberals lo que aquests feren allavors amb ell, car ni s'ha negat a votar les lleis presentades pels lliberals ni a coadjuvar en la tasca del Govern.

Recorda lo ocorregut amb en Cànovas del Castillo, el qual desitjava que's formés un partit lliberal fort i deia que, si la política favorable als republicans era per atraure'ls de debò, hi accediría gustós, però si era per a conviure, seguint aquests en son camp, no podía consentir-se, ja que era política de resultats funestos. I això és lo que ve succeint.

Respecte al procediment que deu seguir-se no creu que hi hagi dificultats, perque no considera irreductibles els uns ni els altres.

Creu que ambdós partits deuen restablir les degudes relacions, sense necessitat de rectificar les seves respectives polítiques, poguent-se arribar, en virtut d'actes, a restablir la imprescindible normalitat en ambdós partits.

Insisteix en que el discurs del senyor Maura no s'ha interpretat amb fidelitat.

Manifestacions den Dato

L'últim que ha abandonat la regia estada ha sigut el senyor Dato. Eren dos quarts de dues. Com que les seves manifestacions podíen ser les més interessants els periodistes l'hem rodejat, bloquejant-lo a preguntes, a les que ha contestat lo següent:

—He dit a S. M. el Rei que, considerant que les majoríes d'ambdúes Cambres estàn perfectament unides, no hi hà per què arribar a un canvi polític.

La qüestió parlamentaris se té de resoldre en el si del Parlament.

—¿I respecte a la situació del partit conservador amb motiu del discurs del senyor Maura, orígen d'aquesta crisi? ¿Hi hà disensions?

El senyor Dato ho ha negat, afegint que sobre això ni sisquera l'havía preguntat el Rei, i per tant no podía parlar-ne; però entenc que el discurs del senyor Maura havía sigut mal interpretat.

—¿Intervindrà vostè en el debat polític?

—No penso en això.

—¿I algun personatge del partit hi intervindrà?

—No ho crec.

Per últim, quan pujava a l'automòbil li hem preguntat si havía conferenciat amb el senyor Besada.

—No. Sols he parlat amb el senyor Maura, com he dit a vostès a la entrada.

Acte sospès

S'ha sospès fins el dilluns, per raó de les circumstancies polítiques, la presentació de credencials al Rei pel ministre de Colombia, que estava acordada per avui.

El Rei

Madrid 31, 5'15 tarda.

Aquesta tarda no rebrà el Rei a cap prohom polític.

A les quatre de la tarda ha marxat al tir de colom de la Casa de Camp, aon passarà lo restant de la tarda.

En Weyler

El general Weyler, segons telegrafíen de Saragossa, al passar ahir per aquella capital, va manifestar que la crisi devía venir fa molt temps, però els assumptes del Catecisme i la preidencia del Congrés han precipitat la caiguda del comte de Romanones.

Va afegir que està cansat de desempenyar la Capitanía general de Catalunya i desitja descansar.

Les declaracions del general Weyler han causat malíssim efecte en el Govern.

Efectivament, de continuar en el poder el comte de Romanones és possible que coincideixin els desitjos del general amb els del Govern.

En La Cierva i en Besada

Avui ha tornat a Madrid el senyor La Cierva, de retorn de Pamplona, una mica molestat perque'l senyor Besada, al telegrafiar desde Casetas al president de l'Audiencia d'aquella capital, pregant-li que sospengués la vista en la que ambdós homes públics havíen de pendre part, no's va dirigir al senyor La Cierva, per lo que suposa que ha faltat a un elemental dever de cortesía.

La Mancomunitat

En els rotllos de senadors no's parlava tant aquesta tarda de la solució de la crisi—perque's donava com descartada la continuació del comte de Romanones—com de lo que resultarà del debat del projecte de Mancomunitats.

El senyor Groizard, parlant amb alguns amics, deia que si el quefe del Govern, com ha promès, declara obligatori per a la majoría el votar en pro del projecte, però al mateix temps deixa en llibertat d'acció an aquells prohoms del partit que haguessin compromès la seva paraula per conviccions propies, en altre sentit, sería bastant difícil que'l projecte seguís endavant, perque, tant ell com el president de la Cambra, entenen que no deu aprovar-se el referit projecte, per no ser programa del partit lliberal i creure'l contrari a la integritat de la patria.

Comentaris.—Entrevistes

Madrid, 31, 9'15 nit.

En el saló de conferencies del Congrés ha continuat avui la animació.

Els comentaris—perque notícies noticies no n'hi havía—han sigut molts i sobre lo que més versaven era sobre les manifestacions que'l senyor Dato ha fet davant del Rei.

Estàn apreciats de molt diferenta manera els conceptes vertits per l'ex-president del Congrés conservador a l'aconsellar al Rei.

Deien els comentaristes, entre'ls que hi figuraven alguns correligionaris del senyor Dato, que si no s'han exteriorisat avui les divergencies en el partit conservador és perque no hi hà homes que s'atreveixin a col·locar-se enfront del senyor Maura, i per consegüent la crisi que ha plantejat ara el comte de Romanones no's resoldrà demà, encara que el Rei li ratifiqui els poders, sinó que s'aplassarà per a més avant.

El debat polític ha de continuar i en ell poden sorgir aconteixements que obliguin novament a dimitir al comte de Romanones.

Fantasies

«El País» d'avui, al recullir les diferentes candidatures que'ls desocupats del saló de conferencies anaven forjant ahir, diu que una d'elles era un Gabinet presidit pel senyor García Prieto en el que hi figurarien el senyor Cambó com ministre de Foment, i don Melquíades Alvarez com ministre de Gracia i Justicia.

Lo que diu «La Mañana»

«La Mañana» diu que les consultes a Palau seràn avui escrites, car el comte de Romanones vol que la disidencia dels senyors Dato i Besada broti en la Cambra regia, ja que sab que no pot brotar en el Parlament.

Afirma que'l telegrama al senyor Besada per a que regresés a Madrid se posà en el ministeri de Gracia i Justicia i el redactà personalment el senyor Alba.

Però, acceptem que en Dato i en Besada perdin la serenitat i donin una punyalada a la quefatura del senyor Maura, i no poden ocultar el delicte i tenen que declarar-ho i aixecar bandera. Amb ells se'n aniríen uns quants pares de la patria, uns quants comitès, uns «ex», algunes forces estimables i alguns noms significats i alguns homes sincers; però no se'n aniríen els ultra-conservadors, els ultramontans, les dretes, ni se'n aniría la massa del partit, avui més maurista que mai.

En Maura llensat fóra de la legalitat sería un perill, un perill gravíssim.

Això no s'oculta a ningú ni pot ocultar-se-li al comte de Romanones, que és hàbil, molt hàbil, però incapaç de crear-li aquest conflicte a la Monarquía.

L'actitut dels conservadors

Madrid, 1, 12'30 matinada.

Com que'l propi president del Consell ha dit en les seves reiterades manifestacions als periodistes, que aquesta crisi era una liquidació del regisme imposada per la carta de primer de janer del senyor Maura, i que necessita saber la definitiva situació en que queda el partit conservador, natural és que tot lo que's digui sobre'l tema de la crisi va encaminat a judicar als conservadors i examinar la situació d'aquests amb el quefe.

En aquest plet polític lo que més preocupa no és saber còm va a resoldres la crisi, car sería una immensa sorpresa per a tots, o quasi tots, una solució que no fós la continuació del comte de Romanones en el poder.

Lo que més interessa saber és lo que faràn els prohoms conservadors.

En rotllos i tertulies se parla del senyor Maura d'una manera molt diferent a com s'expressen els conservadors quan se dirigeixen al públic.

Després de les consultes d'avui s'ha vist que no és gran la decisió del senyor Dato d'anar a solucions que signifiquin un apartament del senyor Maura, i com això tenía forçosament d'influir en els ànims de molts correligionaris, han començat a donar-se interpretacions del discurs del senyor Maura, per a tots els gustos.

Se parlava de que no ha sigut ben comprès, que s'han exagerat els conceptes i que no hi havía motiu per a no suscriure lo que'l quefe del partit havía dit en el seu discurs del dijous, però per a deixar les coses en forma tal que no signifiquessin una intransigencia tan absoluta que tanqués totes les portes del pervenir.

Diuen els conservadors que, si bé en lo substancial el partit està conforme amb el senyor Maura, no ho està en lo que podría anomenarse qüestió de procediment.

Creuen aquests conservadors que el partit deu estar en tot moment a disposició de la Corona, i respondre amb el seu concurs a qualsevol crida que aquesta faci per a la Governació de l'Estat, considerant que el partit lliberal, encara que sigui exacte lo que d'ell diu el senyor Maura, no deixa de ser un partit que governa amb la confiança de la Corona.

Mentres en els círcols polítics la gent política entretenía els seus ocis en comentaris i vaticinis, els prohoms lliberals i conservadors se dedicaven a tasca més útil.

El senyor Dato ha visitat dues vegades al senyor Maura i altres tantes vegades al senyor Besada.

Els senyors Pidal, el marquès i don Alexandre, han estat també en el domicili del quefe dels conservadors i s'ha dit que aquest ha enviat a dos íntims seus amb una missió d'interès polític, a veure a un ex-ministre lliberal, amb qui manté grans relacions d'amistat.

Deia un caracteritzat maurista que no té fonament lo que's diu en sentit de que una situació [illegible] que no estigués presidida pel comte de Romanones, podría contribuir a millorar les relacions entre els dos partits turnants, perque és sabut que el propi senyor Maura havía tingut bona cura d'expressar amb tota claretat que ell no tenía prevencions ni preferencies en el partit lliberal.

Manifestacions den Romanones

El comte de Romanones ha permanescut en el seu despatx oficial durant les primeres hores de la nit.

Ha dit an alguns amics que l'han visitat, que demà, a primera hora de la tarde, hauràn acabat les consultes, que al matí acudirà a despatxar amb S. M., com si no fós dia festiu, i que a la tarde tornarà al Palau.

Respecte del curs de la crisi el comte ha guardat la major reserva.

Les seves paraules totes se dediquen a sostenir la necessitat de que devía plantejar la qüestió de confiança, per haver-se presentat una dificultat tan poderosa, en l'ordre parlamentari, com havía vist.

Un amic li ha parlat de les manifestacions del senyor Dato a la seva sortida del Palau, respecte a que tot s'aclarirà donant-se la justa interpretació al discurs del senyor Maura; és a dir, que no hi hà termes irreductibles, car sempre hi hà medi hàbil de tirar aigua al vi.

An això ha contestat el comte:

—Això m'afirma més en la apreciació que tinc sobre la oportunitat amb que he plantejat la qüestió de confiança, perque, admetent la hipòtesi de que la crisi se resol en la forma que's diu que tot s'arreglarà, encara que sia tirant aigua al vi, tinc el pressentiment de que no havent-se interromput el debat, el conflicte s'hauría agravat, perque en lloc d'aigua al vi hauría sigut alcohol lo que's tiraría al vi.

Lo que diu en Weyler

El general Weyler ha estat aquesta tarde un moment al Congrés, dient que'l seu viatge era agè a la crisi, perque ha vingut com tots els mesos als seus assumptes particulars i permaneixerà uns dies aquí com de costum.

Referint-se al moment actual polític ha dit que procedeix la continuació del comte de Romanones amb l'actual ministeri.

Els monteristes

Com que gran part de l'atenció pública s'ha fixat en l'actitut que puguin adoptar en les actuals circumstancies els senyors García Prieto i Montero Rios, amics íntims d'ambdós deien aquesta tarde que tant don Eugeni com el marquès de Alhucemas han fet present al comte de Romanones la seva més completa adhesió, per més que aquesta adhesió, segons altres informes, sols se refereix als moments actuals.

Viage sospès.—A les Corts

Els senyors Abadal, Cambó i Junoy tenien el propòsit de sortir cap a Barcelona en l'exprés, però han sospès el viatge després d'una entrevista que amb el quefe del Govern ha tingut el senyor Junoy.

D'això se deduia que la sol·lució de la crisi permetrà renuar les tasques parlamentaries el dilluns o el dimars lo més tart.

Impressions

Madrid, 1, 1'25 matinada.

Per més que's segueix assegurant que la crisi se solucionarà amb la continuació del comte de Romanones, sembla que ha sorgit alguna dificultat, que's creu podrà ser solventada.

Se diu que'l senyor Maura no està gaire satisfet del seu discurs. Si hi hagués una fórmula per a rectificar-lo, sense que'n patís el seu decoro, l'acceptaría.

Aquesta versió ha circulat aquesta nit com molt versemblable i ha produït el seu natural efecte.

Aixís és que'l desenllàs de la crisi podría oferir alguna sorpresa, bé en la sol·lució, bé en la dilatació.

Aquesta tendencia ha sentat bé a alguns elements del Govern, però altres la refusen, per entendre que's tracta de una qüestió de dignitat.

MES TELEGRAMES
I TELEFONEMES
DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

La «Gaceta»

Madrid, 31, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Decrets de Hisenda, ja tramesos, i algunes altres disposicions d'escàs interès.

Del crim tràgic

Avui se celebrarà un careig entre el capità Sànchez i la seva filla María Lluisa.

Contra un ex-governador

Bilbao.—Ahir, a la nit, l'Ajuntament se va reunir en sessió secreta i va acordar que el seu advocat a Madrid presenti, en nom del municipi, un escrit al Tribunal Suprem sol·licitant el processament de don Manuel Novella, com responsable de la catàstrofe del Circo de la Avenida, per haver autorisat la obertura d'aquest cine en la data que's va cremar, essent governador de Bilbao l'esmentat senyor.

Cap d'any

Madrid, 31, 4'15 tarda.

Els infants Isabel i Ferràn han estat al Palau, felicitant als Reis amb motiu del setè aniversari de ses noces.

—Com tots els anys avui s'ha cobert de flors el monument del carrer Major aixecat a la memoria de les víctimes de l'atentat comès per Morral.

Entre els molts poms i cistells de flors n'hi hà molts enviats pels Reis i infants.

Ha sigut molt nombrós el públic que ha desfilat per davant del monument.

La vista de la causa contra'l regicida

Madrid, 31, 9'15 nit.

Se diu que la causa que per atentat contra'l Rei se segueix contra en Sanxo Alegre, se veurà els dies 24, 25 i 26 del prop-vinent mes de juny, davant la Secció tercera d'aquesta Audiencia, que presideix el senyor Martí Correa, habilitant-se probablement el local que ocupa la Secció primera, per ses espaioses dimensions, indicant-se que constituiràn el tribunal cinc magistrats.

La pau a l'Orient

Telegrames rebuts en el ministeri de Estat, de l'embaixador d'Espanya a Londres i de nostre ministre a Serbia, donen compte d'haver-se firmat ahir la pau entre Turquía i els Estats aliats balcànics, en presencia del ministre anglès de Negocis estrangers, Sir Edward Grey.

Els bens eclesiàstics

El Nunci de S. S., monsenyor Ragonesi, ha visitat aquesta tarde al ministre d'Estat, en son despatx oficial, per a notificar-li que la Santa Seu ha acceptat l'impost sobre'ls bens eclesiàstics.

Espanya al Marròc

L'alt comissari d'Espanya a Tetuàn telegrafía al Govern que s'han presentat per a rendir-li homenatge de sumissió representants de varies kàbiles de les fraccions de Haus.

L'Assamblea de Veterinaria

S'ha verificat la sessió de clausura de l'Assamblea Nacional de Veterinaria, a la que hi ha assistit nombrosa concorrencia.

Ha presidit el senyor García Izcara, director de la Escola de Veterinaria, el qual ha pronunciat un discurs, molt aplaudit, fent el resum dels treballs de l'Assamblea.

Les conclusions més importants de la Assamblea son:

1.ª Per a conèixer, millorar, explotar i conservar la remadería espanyola és apremiant confeccionar la estadística quantitativa i qualitativa de la remadería nacional.

2.ª La confecció de la estadística pequaria deu ser encomanada als inspectors municipals i subdelegats de veterinaria, als inspectors d'higiene pequaria i sanitat veterinaria, els veterinaris militars dependents de la Direcció de la cría cavallar, la Escola de Veterinaria, l'Associació general de remaders del Regne i la Inspecció pequaria del ministeri de Foment.

3.ª La inspecció pequaria del ministeri de Foment deu abarcar els serveis de [illegible] i la classificació etnològica per especials llibres-registres: els de millora i els d'higiene i inspecció sanitaria de la remadería.

4.ª Per a la confecció de la estadística pequaria és necessari que abans s'organitzi per l'Estat el cos de veterinaris municipals.

5.ª Organitzar tots els serveis d'higiene i sanitat pequaria, ampliant-los i unificant-los a càrrec del cos nacional d'inspecció i higiene i sanitat pequaria dependents del ministeri de Foment.

6.ª Per a garantía dels interessos pequaris i sanitaris del país s'imposa la necessitat d'una llei de policía sanitaria dels animals domèstics que tenen totes les nacions d'Europa i d'Amèrica, menys Espanya i el Marroc.

El Congrés de les Arts del Llibre

Madrid, 1, 12'30 matinada.

Baix la presidencia del senyor Gorchs, s'ha celebrat la sessió de clausura del Congrés de les Arts del Llibre.

El president ha excusat l'assistencia del ministre de Foment, donant mercès a tots per sa col·laboració prestada al Congrés.

Aprovada l'acta, el senyor Rodríguez Miguel ha pronunciat un discurs-resum dels treballs realitzats pel Congrés.

Ocupa la presidencia el director general de Comerç i torna a fer un resum del seu discurs el senyor Rodríguez, essent molt aplaudit.

El director general de Comerç diu que sent per les arts del llibre un afecte entranyable.

Recorda la creació del ministeri del Treball, per a demostrar que el Govern està atent a tot lo que significa progrés i exposa la creencia de que si aquest Govern continúa, dintre d'aquest any funcionarà dit ministeri i se podrà crear l'escola que demana el Congrés.

Acaba donant a tots els delegats una afectuosa salutació de comiat. (Aplaudiments).

Seguidament s'aixeca la sessió.

La Unió Republicana

El Directori Nacional d'Unió Republicana va dirigir una alocució a les agrupacions republicanes que actúen amb caràcter general, invitant-les a fusionar-se en un sol partit.

Han contestat don Rodrigo Soriano pels radicals conjuncionistes, don Melquíades Alvarez pels reformistes, i don Eduard Lopez Parra pels federals, i tots s'expressen en sentit contrari a l'unió en el sentit de que és convenient que cada partit republicà conservi el seu matíç, sense perjudici de quantes intel·ligencies siguin precises per a l'assoliment de la comú aspiració dels republicans.

En vista d'aquesta contestació, el Directori ha dirigit una altra alocució als republicans en que, després de lamentar el fracàs dels seus primers passos, diu:

«Fracassades nostres gestions prop dels organismes directius dels partits que pretenen actuar amb caràcter general, considerem de nostre dever apurar la sort, dirigint-nos a les organitzacions provincials autònomes, i als republicans sense filiació determinada, invitant-los a que es sumin a nosaltres, no per a secundar determinades iniciatives nostres, sinó per a asumir, si'ls plau, la direcció de nostra política, sempre que's cumpleixin els ja coneguts requisits essencials.

Seguirem, per tant, nostra campanya, buscarem als correligionaris, als grans i petits grupus, tractarem de vèncels, pidolarem el seu concurs, si és menester, que an això i molt més estem disposats en bé de nostre país, i si amb això, que no és d'esperar fracassem, constarà al menys que el fracàs no és imputable a manca de bona voluntat i patriotisme dels que composen aquest Directori.»

Carta del regicida

En Rafel Sancho dirigeix una carta al director de «La Tribuna» en que manifesta ser completament inexacte que hagi estat mai a Mèxic i per lo tant que prengués part en els disturbis de la vaga de Río-Blanco.

Assegura que'l retrat que a dit periòdic ha facilitat un tal Benigne Mijares Díaz, és fals.

A l'Ajuntament

Ha celebrat sessió extraordinaria l'Ajuntament per a tractar de la llum a Madrid i discutir el dictamen proposant la celebració d'un concurs per a la prestació del servei de la llum pública a la terminació del contracte vigent i l'aprovació del plec de condicions que han de regir per al mateix.

S'ha entaulat una discussió llarguíssima en la que han intervingut quasi tots els regidors, mostrant-se alguns partidaris de la municipalització de dit servei.

S'han refusat varies esmenes quedant aprovat fins a l'article 17 inclusiu i sospenent-se la sessió fins al dilluns.

Comissió executiva

En la última sessió de l'Assamblea del cos de Comptadors de fondos provincials i municipals ha quedat nomenada la comissió executiva baix la presidencia de don Gregori Crehuet.

Banquet

En el Restaurant de la Huerta s'ha celebrat un banquet amb que el Congrés nacional de Caçadors ha posat fi a les seves tasques.

El procès Sanchez.
Careig interessant

El jutjat militar ha près declaració a un cabo, un ordenança i un soldat de Wad-Ras que havía estat 5 mesos com ordenança del capità Sanchez.

El jutjat militar ha estat a primera hora a la Capitanía general i després a l'Escola de Guerra per a preparar una diligencia d'importancia.

El jutjat de Chamberí ha entregat aquesta tarde a les quatre el sumari al de la Llatina. El jutge senyor Algora s'ha dedicat a estudiar les diligencies.

L'aute de inhibició d'un jutjat a favor de l'altre ha sigut comunicat a Capitanía i a l'Audiencia.

En dit aute el jutge de Chamberí, senyor Martínez Enríquez, consignà novament el seu criteri de que la jurisdicció de guerra és la competent per a entendre en el procès.

S'assegura que al rebre l'autoritat militar la notificació de dit aute reclamarà del jutjat de la Latina sigui respectat el seu fur de competencia.

A dos quarts de nou ha sigut conduida María Lluisa desde la presó de dònes a les presons militars.

Ocupava un cotxe amb una parella de la guardia civil.

Vestia unes faldilles i brusa blava amb cert abandono en la toilette, car no portava cotilla ni el cabell pentinat.

Hem arribat a les presons militars mentres se celebrava el careig, havent pogut averiguar que María Lluisa en el trajecte, pressentint que anava a entrevistar-se amb l'autor dels seus dies, deia constantment als guardies:—Per Déu, no'm deixin sola. Me matarà. Vostès no'l coneixen. Es un infame. Me matarà.

Ha preguntat també si els periòdics parlaven bé d'ella, però els guardies s'han mantingut en una prudent reserva.

Fins a dos quarts d'onze ha durat la diligencia.

A pesar de la impenetrable reserva del jutjat militar, hem pogut averiguar lo següent:

A la sala d'interrogatoris ha ocupat una taula el jutge tinent coronel senyor González Bernard, a la seva esquerra un cabo que actuava d'escribent, en al centre de l'habitació, en una cadira, el capità Sanchez, a la dreta del jutge, dreta, María Lluisa, i entre ella i el seu pare el secretari capità Villanueva.

El capità Sànchez, al veure a la seva filla, s'ha tapat la cara amb les mans, i s'ha posat a plorar.

María Lluisa permaneixía impassible.

La tasca del jutjat, pel temps que ha durat, ha degut èsser minuciosa.

María Lluisa ha ratificat les seves acusacions contra el seu pare, sostenint que ella va portar al senyor Jalón a casa seva, per encàrreg exprés del seu pare, qui, al dia següent de comès el crim, li entregà la fitxa per a que anés al Círcol de Belles Arts a canviar-la.

Al preguntar-li el jutge si era de 5.000 pessetes o de cinc centes, María Lluisa ha volgut donar una contestació gràfica, demanant al jutge un llapiç i traçant sobre un tro de paper una circumferencia aproximada del tamay d'una fitxa, i en el centre un 5 amb tres zeros.

Les acusacions de María Lluisa eren acullides pel seu pare amb exclamacions com aquestes:—Es una infame. La me-

va filla me vol perdre. Jo no hi m… an en Jalón.

—Sí,—contestava la filla—tú l'has … tat, perque la policía va ensenyar-me robes que descubriren i eren les … teixes que portava. Tu'ns has per… a tots. Has sigut el butxí dels … fills.

Sembla que la Lluisa ha rectificat … seves primeres declaracions en lo … latiu a que els soldats detinguts s… co-autors.

—Jo, al principi, no volía dir la … ritat—exclamava dirigint-se al seu p… —per això, per a no perdre't, però … que s'ha descubert el crim jo vull … tota la veritat.

Ha elogiat al senyor Jalón que va… vegades els dispensava protecció. A … seves germanes els donava diner, pe… comprar-se lleminadures, perque de … que tenien fam i no menjaven més … ranxo.

El capità Sànchez, abatudíssim, no … cessat de plorar durant aquesta inte… sant diligencia.

Revista comercial estrangera

(DEL NOSTRE SERVEI PARTICULAR)

Adobs azotats

Nitrat de sosa (15 1|2 a 16 % d'azot). Marsella se cotisa a 27'00 francs els … kilos. — Sulfat d'amoniac (20 a 21 % azot). A Marsella se cotisa a 34 francs els 100 kilos.—Nitrat de cals (13 d'azot). A Marsella se cotisa de 23'75 fra… els 100 kilos. — Cianamida (15 % d'az…). A Marsella se cotisa a 23'50 francs … 100 kilos.

Adobs potàsics

Kainita (12|4 % de potasa pura). Stassfurt se cotisa a 3'15 francs els … kilos.—Clorur de potasi (fa 80 % de … tasi). A Stassfurt se cotisa a 18'00 fra… els 100 kilos. — Sulfat de potasa (fa 90 de sulfat). A Stassfurt se cotisa a 2… francs els 100 kilos.

Adobs manganosos

Carbonat de manganesi (15 % de manganesi, metall). A París se cotisa a 18 f… els 100 kilos. — Cals manganèsica (15 % manganesi, metall). A París se cotis… 15 fr. els 100 kilos.

Fosfats

Se cotisen a Somme i Oise:

dosant 14|16 d'àcid fosfòrich	a 22	fr.	100
» 16|18 » »	a 23	»	
» 18|20 » »	a 25	»	
» 20|22 » »	a 27	»	

Superfosfats

Se cotisen per unitat d'àcid fosfòric:

A Bèlgica	a 0'00 a 0'34	fra…
A Línies Nort	a 0'37 a 0'40	»
A París	a 0'40 a	»
A Línies Est	a 0'39 a 0'41	»
A » Oest	a 0'38 a 0'39	»
A » Orleans	a 0'39 a 0'40	»
A » P. L. M.	a 0'38 a 0'40	»

Productes diversos

Sulfat de coure	a	fcs.	57'50 els	100 k…
» de ferro	a	»	5'15 els	»
» de barita	a	»	7'50 els	»
Sofre sublimat	a	»	19' els	»
» extra flor	a	»	20' els	»
» refinat candi	a	»	16'25 els	»
» triturat	a	»	13'75 els	»
Guano del Perú	a	»	18'75 els	»
» de peix	a	»	12'50 els	»

Metalls

Mercat de Londres:

Alumini	de 220'	a 225'	fcs.	100 k…
Antimoni	de 77'50	a 82'50	»	»
Coure	de 171'10	a 212'50	»	»
Estany	de 534'37	a 546'25	»	»
Ferro colat	de '	a '	»	»
Llauna	de '	a 17'80	»	caixa
Mercuri	de 176'20	a 187'50	»	ampo…
Nickel	de '	a '	»	»
Plata	de '	a 5'42	»	unça
Platino	de '	a '	»	»
Plom	de 45'93	a 48'75	»	100 k…
Zenc	de 61'87	a 65'62	»	»

Mercat de París:

Alumini	de 235'	a 750'	fcs.	els 10…
Antimoni	de 95'	a 120'	»	»
Coure	de 181'	a 275'	»	»
Estany	de 583'50	a 663'50	»	»
Ferro colat	de '	a '	»	»
Llauna	de 70'	a 133'	»	»
Mercuri	de '	a 7'50	»	el kilo
Nickel	de 4'	a 7'25	»	»
Plata	de '	a 103'50	»	»
Platino	de 6,800	a 7'200	»	»
Plom	de 48'	a 70'	»	100 k…
Zenc	de 66'50	a 84'	»	»

Olis industrials

Mercat de Marsella:

Oli de llinosa, a 59'00 fr. els 100 kilos. — Oli de colza, a 68'00 fr. els 100 kilos. — … de cotó americà, a 83'00 fr. els 100 kilos. — Oli de cacauet, a 78'00 fr. els 100 kilos. — Oli de cascall, manca. — Olis minerals … sos: refinat, a 32'50 fr.; blanc, 42'50; es… cia, 45'50.

Cuiros i pells

Mercat d'Anvers:

Cuiros secs. — 58 de Colombia, ben … pullats, pèl curt i mig pèl, de 11 kilos … grams, a 179 fr.

110 cuiros de Córdoba, de pèl barre… i de qualitat, de 19 kilos, a 176 francs.

Cuiros salats. — 200 de bous de l'Uru… guay, Libramento i Bella-Vista, pèl d'… tiu, partida forta, partida grands i febl… de 27 kilos 600 gr., a 135 francs.

Llanes

Mercats de Roubaix, Havre i Bue… Aires:

Havre: de 189'50 a 197'00 fr. els 100 kilos, amb bales de Buenos Aires. — Roubaix: … De 6'22 a 6'37 fr. el kilo. — Anvers: De … a 6'20 francs el kilo.

Qui tingui tos…

que prengui l'antiga y acreditada PA… TA PECTORAL, balsàmica, exp… rant, demulcent y calmant de la … Antiga preparació del Dr. Andreu … mula publicada. Demanis a les farma…

Butlletí del Diccionari de la Llengua Catalana

El fervorós i entusiasta conreuador de la llengua catalana, el docte mossèn Antoni M. Alcover, vicari general de la diòcesi de Mallorca, acaba de publicar un número quàdruple de dit butlletí, que correspòn als mesos d'abril, maig, juny i juliol.

Porta un curiós i extens estudi «Quatre mots de llengua i ortografía valencianas», impugnant l'afirmació feta pel senyor Nebot, de Valencia, dient que la llengua valenciana no és catalana, i moltes altres afirmacions errònies que estampa dit senyor en una gramàtica per ell publicada. En aquest estudi, el doctor Alcover hi fa gala d'una erudició lingüística admirable.

Avisa als col·laboradors a l'Obra del Diccionari Català que, com ara l'Institut de la Llengua Catalana té constituida una Oficina de Diccionari per a donarhi tota l'empenta i l'impuls possibles, i de tal Oficina n'està encarregat el seu estimadíssim amic i col·laborador, el doctor Pere Barnils, que tot el cabal de cèdules que hagin d'enviar, en lloc d'enviar-lo an ell, a Mallorca, l'envíin a Barcelona, al dit Institut de la Llengua Catalana, i adreçades a l'expressat doctor Pere Barnils.

Fa assaber que ha publicat ja el VI volúm de «Rondaies Mallorquines», i que, ben garbellat tot el material que té aplegat, fa suposar que podrà publicar-ne sis volums més. De manera que serà de dotze volums la col·lecció de Rondalles mallorquines que anirà publicant oportunament.

Dedica sentides necrologíes als catalans il·lustres morts: En Francesc Ubach i Vinyeta, el P. Miquel Mir i En Josep M. Arteaga i Pereira, i publica una curiosa bibliografía de totes les obres que li han enviades, i una revista de revistes de filología.

De Societat

En la iglesia de Nostra Senyora de la Mercè, que estava profusament il·luminada i artísticament adornada, se verificà el dimecres la boda de la bella senyorta Ramona Ligama amb el distingit jove don Rafel Casas. La nuvia, que vestía elegantíssim trajo blanc amb adornos de plata, entrà al temple als acords de la Marxa Nupcial de Mendelssohn, sent l'admiració de les distingides families que acudiren a presenciar tan religiós acte.

Beneí l'unió el R. P. Gauven, superior del col·legi de Maristes de Barcelona i foren testimonis els senyors don Josep Bades, don Ramón Miralles, don Francesc Rodón, don Ramón de Picó, den Ramón de Montanar i don Manel Thos.

Els invitats en nombre de 180, foren obsequiats especialment amb un apat en la Maison Doreé.

A la nova parella, que ha sortit cap a l'estranger, li desitjem tota mena de felicitats en son nou estat.

—

També en l'altar del Sagrament de la Mercè s'uniren en llaç matrimonial, dimecres al matí, la senyoreta Dolors Buxó Torras i don Francesc Oliva i Almirall. Foren testimonis de la boda don Cristofol Escofet, don Pere Ruíz, l'excel·lentíssim senyor don Josep Gassó i Martí i el secretari del Gobern Civil senyor Bie i Mas.

Acabada la cerimonia religiosa l'acompanyament fou obsequiat amb un banquet a casa Pince. Als nous casats els hi desitjem tota clase de benhaurances.

—

Altra boda's verificà el mateix dia en l'iglesia de Sant Agustí i fou la de la senyoreta María de l'Assumpció Illa Lladó amb don Albert Growe.

Foren padrins de la mateixa don Josep Vilumara, don Francesc d'A. Bartrina, don Marian de Foronda i don Pasqual García.

Als nuvis els hi desitjem una inacabable lluna de mel.

—

S'anuncia per al proper dimecres, dia 11 de juny, la boda de la senyoreta María del Carme Vehils amb el Marqués de Arrigo.

—

Ha mort a edat molt avençada don Lluís Sagnier, persona molt coneguda en nostres centres aristocràtics. A. C. S.

—

El dilluns s'efectuà el casament del nostre bon amic el director de la revista «Stadium», don Ricard Cabot, amb la bella senyoreta Agna Borsi i Mestres.

La ceremonia se celebrà a l'iglesia de la Concepció, assistint-hi una distingida concorrencia, i essent padrins per part del nuvi don Joaquim Sostres, don Francisco de Moxó i don Norman J. Cinnamond, i per la nuvia el tinent coronel don Plàcid Pereira i don Lluis Roca.

Felicitem a la novella parella, desitjant-los una llarga lluna de mel.

FIVE.

Sport

Tret de coloms

Durant el mes vinent la Reial Associació de Caçadors celebrarà les seves acostumades tirades, que tant d'èxit tenen cada any, prometent-ne molt més aquest cop que's disputarà per segón cop la Copa del Rei per equips, que'ls nostres tiradors acaben de conquistar tan brillantment a Madrid.

En interés dels aficionats, extractem el programa, que és com segueix:

Començant cada dia per una tirada a un colom, handicap, se disputaràn les proves que anotem: Dia 1, premi del Rei, a 8 coloms, i premi Llibre i de senyores, a un colom; dia 2, premi de la infanta Isabel, a 6 coloms; dia 3, premi de l'infant don Carles, a 6 coloms; dia 4, premi de l'Ajuntament, 5.000 pessetes, a 10 coloms; dia 5, premi de la Societat del Tir de Sevilla, a 6 coloms; dies 6 i 7, Campionat de Barcelona, 5.000 pessetes, a 20 coloms; dia 9, premi Urcola, a 6 coloms; dia 10, Copa del Rei per a equips de 5 tiradors per Societat; dia 11, premi de la R. A. de C. de B., 3.000 pessetes, a 6 coloms; dia 12, premi del Circol del Liceu, 1.500 pessetes, a 6 coloms; dia 13, premi del Círcol Equestre, una Copa i 1.000 pessetes, a 6 coloms; dia 14, premi del Círcol Líric, a 6 coloms; dies 15 i 16, premi de l'Associació, 7.000 pessetes, a 12 coloms; dia 17, premi Girona, a 6 coloms; i dia 18, premi de Consolació, a 5 coloms.

Totes aquestes proves seràn handicap, fòra la Copa del Rei que és a 27 metres.

Com pot veure's és un programa esplèndid, al que desitgem el mateix èxit de consuetut.

Concurs colombòfil

El Centre Colombòfil Català ha celebrat el tercer concurs de la present primavera amb una aviada a Tardienta 236 kilòmetres en línia recta. Ha sigut un veritable èxit per a la Societat organitzadora per no tenir pèrdues en els 459 coloms que hi prengueren part i els 40 premis se cubriren en 16 minuts amb una velocitat màxima de 1.672 metres per minut, i mínima de 1.504.

Han resultat guanyadors els següents colomars:

Don Modest Cuixart, premis 1, 2, 3, 4 i 5, medalla d'or i 105 pessetes.

Don Manuel Verdaguer, 6, 7, 26, 27, i 33, poule, primer Derby, medalla de argent i 100 pessetes.

Don Antoni Rivas, 8, 10, 11, 12 i 14, designada segón Derby, medalla de bronzo i 100 pessetes.

Don Pere Ribera, 9, 22, 23, 38 i 39, medalla de bronzo i 50 pessetes.

Don Jaume Colominas, 16, 17, 18 i 19, designada i 90 pessetes.

Don Vicens Girbau, 24, 34, i 20 pessetes.

Don Pere Puigdomènech, 25, 37 i 20 pessetes.

Don Eudaldo Sabater, 28, 29, i 20 pessetes.

Don Miquel Serra, 20, 31, 32, i 30 pessetes.

Don Joan Aymamí, 35, 36, i 20 pessetes.

Els de 50 pessetes son els següents:

Don Josep Sedres, el 13.

Don Pere Seguí, el 15.

Don Cristòfol Sarrias, el 20.

Don Josep Vila, el 21.

Don Antoni Roch, el 40.

Felicitem al senyor Cuixart pels premis obtinguts i encara amb major motiu per haver, durant quatre anys seguits, sigut classificat en primer lloc.

Aquest dijous va ser l'entrega per al concurs de Fuenmayor amb importants premis consistents en Copa de plata de llei donatiu de la Junta Directiva, medalles d'or, argent i bronzo, i 1.250 pessetes per a premis en metàlic.

Futbol

El Club T. B. H. té en preparació un concurs de fut-bol en el que's jugaràn dues Copes, donació, la primera de don Joan Bracons, president honorari del Club, i la segona, del soci don Josep Mateu.

CORREDISSES

Diputació

Comissió provincial

— Aquesta Comissió, en sessió del dilluns passat, va despatxar els següents assumptes de la Secció de Comptes Municipals:

Dictamens proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de Calonge de Calaf, Llissà de Vall, Piera, Sant Just Desvern i Vilanova del Camí, de 1911, i Sant Cugat del Vallès, de 1912.

Informe al governador sobre l'expedient de revisió dels comptes municipals de Llerona, corresponents a l'any 1903.

La mateixa Comissió, en sesssió del dijous prop-passat va despatxar els següents assumptes de la Secció de Governació:

Exempció de subasta sol·licitada per l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, per a efectuar les obres necessaries per al proveiment d'aigües potables de aquella població.

Autorització sol·licitada per l'Ajuntament de Sitges, per a enagenar un solar a la Companyía del Ferrocarril de M. S. i A., amb desti a l'aixamplament du'n pont sobre la carretera d'Igualada.

Autorització sol·licitada per l'Ajuntament de Corbera, per a tranzigir amb don Josep Llisorgas les diferencies existents com a resultat de la seva gestió de recaudador d'Impostos locals d'aquell Ajuntament.

Autorització sol·licitada per l'Ajuntament de Corbera per a vendre un edifici en construcció que's destinava a Casa Consistorial, Jutjat municipal i Escoles públiques.

Decret de tràmit sobre'l recurs interposat per don Mariàn C. Roig i altres tres veins de Vilafranca del Penedès, contra l'acord de l'Ajuntament d'aquella població, per el que s'admeteren les excuses formulades pels regidors don Josep Ros, don Artur Martí i don Antoni Mitjans.

Senyalament dels preus mitjos dels suministres per al present mes.

De la Secció d'Hisenda:

Informe al governador sobre el concert gremial contractat per l'Ajuntament de Barcelona amb el Gremi de fabricants de pintures i barniços, per a la recaudació de l'arbitri sobre dites especies, corresponents an aquest any.

Informe del governador sobre del concert gremial contractat per l'Ajuntament de Barcelona amb el Gremi de fabricants de midó per a recaudar l'arbitri sobre dites especies, en quant siguin fabricades a la ciutat, corresponent a l'any actual.

Remissió a informe a la Delegació d'Hisenda, de l'expedient de perdó de contribució territorial, sol·licitat per l'Ajuntament de Argensola.

Remissió a informe a la Delegació d'Hisenda, de l'expedient de perdó de contribució territorial, sol·licitat per l'Ajuntament de Sant Cebrià de Vallalta.

Informe del governador sobre del recurs d'alçada interposat per don Joan Boada i Gurt, contra un acord de l'Ajuntament de Barcelona, relatiu a la exacció d'un arbitri per inspecció de generadors i motors, corresponent a l'any 1911.

— El prop-vinent dimars, dia 3 de juny se celebrarà la tercera sessió del pressent periode.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 31 maig.

Sessió del matí

	Operacions			Queda
4 % Interior fi próxim. . . .	81'21	81'15	81'17	d
Ac. F-C. N. Espanya fi próxim	104'30	104'25	104'30	p
Ac. F-C. Alacant fi próx. . .	102'	101'90	102'	p

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons.	8'20	per 100
Isabel.	11'20	»
Unces y mitges unces.	8'20	»
Quarts d'unça	7'70	»
Octaus y 1-16 d'unça.	6'20	»
Franchs	8'40	»
Lliures	27'17	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d. v. 0'30 % dany	
Londres 90 dies.	16'92 d.
» xech	27'42 d.
Paris xech.	8'75 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 % Interior fi de mes	.	.	.	.
» » cial. s. A.	82'10	85'	.	.
» » » s. B.	82'	81'90	.	.
» » » s. C.	81'85	.	.	.
» » » s. D.	81'40	.	.	.
» » » s. E.	81'	.	.	.
» » » G y H.	81'25	.	.	.
Amort. 5 % fde mes	.	.	.	.
» » cial. s. A.	100'50	.	.	.
» » » s. B.	100'20	100'25	.	.
» » » s. C.	100'10	.	.	.
» » » s. D.	100'	.	.	.
» » » s. E.	100'	.	.	.
» » » s. F.	100'	.	.	.
Tit. Dte. Mn. 1903-04-06.	94'75	94'87	.	.
Tit. Dte. Mn. 1909 (4½ %)	94'75	94'62	94'65	94'85
» » » 1907 (4½ %)	.	.	94'65	94'85
» » » 1910—D.	.	.	92'75	93'25
» » » 1912—B.	.	.	92'75	93'35
» » » 1912—F.	.	.	92'	92'50
Tit. Dte. Mn. Maig 1909				
Eusanxe (4½ %)	95'75	.	.	.
» » » Refr.ª 1908	92'50	.	92'35	93'65
Tit. Dte. Mn. de Sarrià		.	99'25	99'75
Emp. Dip. Prov. (4½ %)	100'	.	100'	100'50
PortMelilla-Chafar. (6 %)		.	105'50	106'

Obligacions comptat

Cambi anterior		Queda Diner	Queda Paper
94'25	Nort Villalba a Segovia (4 %)	94'35	94'50
94'25	» esp. Alm. V.ª y Tar. (4 %)	94'25	94'50
93'35	» Osca a Fr.ª y altr. línies	93'50	93'75
79'25	y mines St. Joan Abad. gar. N.	79'25	79'75
57'	Tar. a Barna. y Fran. (2½ %)	56'75	57'
104'75	Mad. Sar. Alac. Ar. s. A. (5 %)	104'75	105'25
100'25	» » » s. B. (4½ %)	100'25	100'50
93'55	» » » s. C. (4 %)..	93'50	93'75
90'75	» » » s. D. (4 %)..	90'75	91'
53'25	F-C. Reus a Roda (2¾ %)..	53'25	53'75
61'	Alm. Val. y Tar. no adherides	61'	61'50
76'65	» » » adherides.	76'50	76'75
48'	Med. Zam. Or. Vigo, 1880.	48'	48'50
76'75	» » » prio.-s. G-H	76'75	77'25
102'50	Mda. Các. Portugal. s. 1.ª (5 %)	102'50	103'
91'50	» » s. 2.ª (4 %)	91'50	92'
103'25	Vasco-Asturià, 2.ª hip. (5 %).	103'25	103'75
93'	C.ª Tranv. St. Andreu y ext.	93'	93'50
100'	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1910.	100'	100'50
89'50	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1907-8	89'50	90'
98'75	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1912	98'75	99'25
92'50	C.ª Trastlántica (4 %).	92'50	93'
81'25	Canal d'Urgell — 1 al 2400	81'25	81'75
75'	Stat. Grl. Aigües Barna. (5 %)	.	.
93'	» » » (4 %)	.	.
100'	C.ª Gral. Tabacos Filipines.	100'	100'50
.	C.ª Asfalts Asland—1 al 400.	.	.
93'	» » preferents	93'25	93'50
93'	Com. Regants Ebre. Bn. pref.	93'	94'
99'85	Societat Catalana Alum. Gas.	99'85	100'15
97'	F. d'Obres y Constr.. no hip.	97'	97'50
99'	C.ª Cotxes y Automòvils (5 %)	99'	99'50
98'75	Siemens Schuckert, Ind. Elèc.	98'75	99'25
99'50	Stat. Valenciana d'Elec. (5 %)	99'50	100'
[illegible]	Navegació y Industria (4 %).	.	.
95'25	Stat. «Carbones de Berga».	95'25	95'75
99'75	«La Rama de Olivo» 1 a 1.000.	99'75	100'

Accions comptat

100'	C.ª Penin. Telèfons, pref.	100'25	100'75
101'50	S. A. Constr. y Paviments, pr.	101'50	102'

Accions fi próxim

29'	F.-C. M.ª Z.ª Orense V.ª	28'80	28'85
521'25	F-C. Nort d'Espanya.	522'	521'25
509'25	F-C. Madrid Saragossa Alac.	508'75	510'50

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'45.

4 per 100 Interior comptat.	81'20
4 per 100 » fi mes	.
% interior fi próxim.	81'22
Amortisable 5 per 100.	100'
Banch d'Espanya	459'50
Arrendataria de tabacs.	298'
Societat general Sucrera.—Obligacions	.
» » » Acc. preferides.	.
» » » Acc. ordinaries.	12'50
Franchs.	108'55
Lliures.	.
Banch Espanyol Rio Plata.	468'

Darrera hora

Telegrama de les 4'40.

4 per 100 Interior fi mes	.
4 per 100 » fi próxim.	81'22
Ac. F-C. Rios fi mes.	470'

Borsa de Paris

Telegrama de les 3'15

4 per 100 Interior Espanyol.	75'
4 per 100 Exterior	90'27
Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	479'
Accions Ferro-carril d'Alacant.	467'
Accions Ferro-carrils Andalusos.	314'
Banch Espanyol Rio Plata	431'

Cambis de la tarda

A dos quarts de sis

	Operacions		Queda
4 % interior fi próx.	81'22	.	81'20 d
Ac. F-C. N. Espanya fi próx.	104'30	.	104'35 p
Ac. F.-C. Alacant fi próx.	102'	.	102' d
Ac. F-C. Orense fi próx.	.	.	28'80 o
Ac. F-C. Andalusos fi próx.	68'05	.	68'15 o

Les sessions d'ahir

Al matí el Borsí tanca: Interior 81'17 d., Norts 104'30 p., i Alacants 102 paper.

De la tanca d'ans d'ahir a les cinc an aquesta se puja 0'05 d'Interior i 0'15 de Norts i Alacants.

— De Madrid, del Banc, rebem: Interior 81'15, 17 i 20. De Borsa, després, 81'17, 20 i 25.

Aquí obre l'Interior a 81'17, puja a 21, cau a 15, puja a 81'30 i tanca amb paper a 81'27.

París envia canvis pròxim: Exterior 90'20, Norts 478 i 479, Alacants 467 i 467'50, Andalusos 314 i 315 i Plates 431.

Aquí s'obre de Norts a 104'35, se cau a 104'15, també se fa 104'10 i 104 amb 15, alhora, se puja a 104'45 i s'hi tanca amb paper.

D'Alacants s'obre a 101'95, se baixa a 101'75, se puja a 102'05 i se tanca amb diner a l'enter.

Obren a 68'25 els Andalusos, cauen a 68 enters, i tanquen a 68'05.

A 28'55 obren les Orenses, pujen a 28'85 i hi tanquen.

Se cotisen de tanca: Plates a 94. Municipis, comptat, 94'75.

Francs i lliures: 8'75 i 27'62.

Madrid segueix enviant: francs 8'65, Plates 469'50. Interior 81'22, 25.

— A les cinc el Borsí tanca: Interior 81'20 d., Norts 104'35 d., Alacants 102 p., Andalusos 58'15 d., i Orenses 28'80 ops.

De la tanca del matí an aquesta se millora 0'02 d'Interior i 0'05 de Norts. D'Alacants no's varia.

Concixem de Madrid: francs 8'55. Plates 467'75 i darrer de Renda 81'25.

París tanca: Exterior 90'25, Norts 479, Alacants 467, Andalusos 314 i Plates 431.

La paritat amb francs a 8'65 demostra que estem sobre canvi: 0'27 de Norts i 0'53 d'Alacants. D'Andalusos restem 0'28 sota. Les Plates que a Borsa tancaven a 94 enters surten a 93'65.

Les rendes tanquen a Paris: francesa 85'45; Russes 102'50 i 99'90; Brasil 79 amb 80; Turca 86'80 i Serbia 81'65.

Les mines: Río Tinto 1920; Mount Elliott 132; De Beers 546; Rand-mines 170; Gold-fields 67; Utah 261 i Spassky, 92.

Fosfats 454, Espanyol de Cuba 459, Nacional Mexicà 101 i Central 232.

— La doble a París s'ha fet al 2'25 per cent en la majoría de valors. De Andalusos han pagat els baixistes un franc de deport.

— No vam fer ahir les comparacions en els canvis de París, perque essent els d'ans d'ahir liquidació i venint ahir pròxim, no és possible fer-les amb exactitut.

— Demà, excepcionalment, hi haurà al matí sessió al Casino per si la solució de la crisi, com alguns creuen, pogués dur variació en els canvis.

— Del 1 al 10 de maig les recaudacions de l'Alacant porten un aument de pessetes 5.619'84. Desde el primer de janer l'aument és de 494.753'74 ptes.

Rebley.

Espectacles

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

ASSOCIACIÓ WAGNERIANA

ORFEÓ CATALÁ

CENTENARI DE WAGNER

Avui, a les quatre la ta da, festival extraordinari i fora d'abonament: «Marxa imperial»; «Mestres cantaires», II quadre del III acte; «Himne a Wagner»; «Rienzi», pregaria; «Tristany i Isolda», escena final; «Mort d'Isolda».

PARCIVAL

«Escena de la consagració del Grial», completa. Localitats a taquilla.

Dimars, a dos quarts de deu del vespre, V i últim festival d'abonament.

Teatre Tívoli Gran companyía de sarsuela i opereta Emili Duval - Julià Vivas.—Avui, diumenge, dùes grans funcions.—Tarde, a dos quarts de quatre. — Nit, a 1/4 de deu:

Primer: **Las mocitas del barrio**

Segón: **La tirana**

Tercer: **La Argentinita**

Quart: **Asalto a las damas**

Próxima setmana: Estrena de «El dominó lila» opereta en tres actes.

Teatre Novetats Companyía cómico-dramàtica del Teatre de la Comedia de Madrid.

Avui, diumenge, dues grans funcions. Tarda, a les quatre. Primer: La preciosa comedia en tres actes de grandiós exit

MADAME PEPITA

Segón: La graciosa comedia en un acte dels germans Quintero «Sin palabras». — Nit, a un quart de deu. Primer: «Sin palabras». Segón:

MADAME PEPITA

Demà, primer dia de móda. - Primer: «Solico en el mundo». Segón: Estrena de la comedia en 3 actes

La buena voluntad

Se despatxa a comptaduría.

Gran Teatre Espanyol

En vista del extraordinari èxit obtingut per la sensacional pel·lícola

Quo Vadis?

avui, diumenge, primer de juny, se projectarà

4 vegades 4

Al matí, a les onze. Tarda, a les quatre i a les sis. Nit, a tres quarts de deu.— La pel·lícola està dividida en sis parts. Grandiosos quadres del «Incendi de Roma» i «Entrega de los cristianos a las fieras del Circo Romano».

Preus económics

Entrada 25 cèntims.

TEATRE CÓMIC

Avui, diumenge

Despedida definitiva de Úrsula Lopez

Tarda, a les tres. Entrada 10 cèntims. «El Nuevo Testamento». — A les quatre. Entrada 35 cèntims. Primer: «Juegos malabares», per Lluisa Rodriguez. Segón: «La alegre trompetería», per Ursula López. — A les sis. Entrada 35 cèntims. Primer: «La República del Amor», per Ursula López. Segón: «La niña de los besos», creació insuperable de Ursula López. — Nit, cartell colossal. 5 actes. Primer: «El Nuevo Testamento». Segón: «La alegre trompetería», per Ursula Lopez. Tercer: «La Corte de Faraón», per Ursula Lopez. Quart: «Juegos malabares», per Lluisa Rodriguez. Quint: «La niña de los besos», per Ursula Lopez. — Demà, 2, se suspendrà la funció popular de tarda per a ensajar la opereta en cinc actes «Las Bayaderas», que s'estrenarà el dimecres.—Avíat, grans debuts.

CINE PRINCEP ALFONS

abans Beliograff

Avui, diumenge, sessió Vermouth, de onze a una, amb un magnífic programa. Tarde, programa seleccionat amb les 8 últimes estrenes de la setmana. Nit, grandiós programa. Exit de «El calvario de una princesa» (700 metres), l'emocionant cinta «El tren ardiendo» (700 metres), «Ladrones del gran mundo», «Paseo por Roma», «El accidente de Pablito», «Desde la ventana del abogado», «Los tres camaradas de colegio» (800 metres), «El teatro de la muerte» (1.000 metres), «Revista Pathé» i altres. — Próximament, aconteixement cinematogràfic.

Saló Catalunya

Local còmode i ventilat; el més apropiat per a estiu.—Avui, diumenge, a les onze, gran matinal, projectant-se el ruidós èxit del dia, «Especulador de cereales» (1.000 metres, Nordisk) i altres. — Tarde, per sessions, de quatre a sis i de sis a dos quarts de nou, alternant en les mateixes les magnífiques cintes «Especulador en cereales» (1.000 metres, Nordisk), «Actualidades Gaumont», «Los ladrones del gran mundo», «El Sub-gobernador» «Paseo por Roma», «P. S. 32. Lista de Correos», «El accidente de Pablito» i altres. — Nit, a dos quarts de deu. Sessió contínua. En totes les sessions «Especulador de cereales» (1.000 metres). — Demà, dilluns, moda, el magnífic i sensacional assumpte Nordisk, «Una fuga por los aires» (1.000 metres), gran novetat; quasi tota la pel·lícola està presa en un gran dirigible, produint un efecte per demés hermós. — Próximament, reaparició de

Susagna Grandais

SALA MERCÉ RAMBLA DE ESTUDIS, 4.

Gran Cinematògraf. - Grutes maravelloses

Avui, programa extraordinari

Sensacionals pel·lícoles de totes les marques del món i assumptes de gran novetat

«Si'm treus de ma Patria...», 700 metres. «Les mines d'or», 1.000 metres. «La filla de la granja», 400 metres. «El company de Polidor», etc., etc.

Secció matinal d'onze a una, amb regals de bonics vanos als nens y nenes

Tarde i nit, esplèndides sessions

EL PALAU DE LA RIALLA

Espectacle original i sorprenent

GRAN SALO KURSAAL

El Saló de recreu més fresc i cómode de Barcelona, el Cine predilecte de reunions familiars. — Tots els dies precioses estrenes. Programa incomparable.—Dimars i divendres, gran moda.

DIORAMA

Avui, diumenge, escullit programa: «Diabluras de cadetes», «Oscar en el baile», «Despertar de una madre», «Teatro de la muerte» (1.000 metres).

Bienes mal adquiridos

Famtômas

POLIORAMA

9, Rambla d'Estudis, 9

Cinema artístic. Companyía López Alonso. Varietés.—Avui, tarde i nit, grans funcions.

Turó Park

Obert tots els dies de quatre tarda a una nit. Avui, diumenge: Banda militar, sensacionals atraccions, Tribu Orient, Sardanes Sureda, Café Restaurant. — Servei extraordinari del ferrocarril de Sarrià i tramvies.

Entrada 25 cèntims

EXTREM ORIENT

en el Turó Park (Sant Gervasi)

El VILLAGE oriental es cada día més visitat; resulta molt agradable examinar les burdes costums dels seus habitants i les seves originals dances. Aixís mateix criden poderosament l'atenció's eunucs del harem.

Comissió Deportiva del Cim del Tibidabo

SALUT I RECREU. — Avui, diumenge, Atraccions varies. Concert per la brillant banda «Bonanova». Putxinel·lis. Gronxadors, Carroussel, Tir Flobert, Box-ball, etc. — La interessant atracció

Tribu senagalesa

SATURNO PARK

El millor Parc amb els sports i atraccions més notables i grans del món, entre'ls quals hi figuren els monumentals Witching Waves, sport més volgut pels elegats públics de Paris i Londres. «Els Urals», model de montanyes russes de ferría construcció, les més emocionants i la de millor seguretat que hi ha a Europa.

Amenitzarà tarda i nit la notable banda del regiment d'Alcantara. Entrada de passeig, 10 cèntims. — Avui inauguració del teatro-cine amb sorprenents pel·lícoles. Aixís mateix està próxim a inaugurarse'l gran invent teatral mai vist a Espanya TANAGRA.

Nota: A instancies d'alguns assidus concurrents al sport «Witching Waves», aquesta Empresa, no obstant l'immens cost que en si porta dit sport, ha accedit a reformar els seus habituals preus en la forma següent:

Primera volta	0'50 ptes.
Voltes successives.	0'25 »
Abonaments de 12 voltes.	2 »

Avisos

Torres, Xalets, Finques rústiques

De tots preus, al comptat i a plassos

Casa Hostench. Plssa. Reial, 12-Tel. 1174

L'ARXIU Llibrería de Joan B. Batlle. Carrer de l'Argentería, 66.

Gran assortit de llibres vells

Se remeten catàlegs a qui en demani.

La Reserva

AGENCIA MONDIAL de investigacions i assumptes secret-particulars. Vigilancia privada per experts DETECTIUS d'ambdós sexes. Pesquices. Informacions. Oficines: FERNANDO, número 57, entressol.

Vendes

A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

MOBLES DE A. DIRAT

- Exposició permanent. -

DORMITORIS - SALONS MENJADORS, DESPATXOS, & Especialitat en els d'estil anglès

Carrer S. Pau, cantonada Mendizàbal

Mobles de Jorba

Exposició de totes classes y preus en son grandiós magatzem.—Hospital, 101.

Magatzem de panyos i NOVETATS de VALENTI SOLER, Avinyó, 7, i Fernando, 32, entressol. Venda tots els dies de retalls, caps de pessa i articles d'ocasió en panyería, drils, alpaques i panyos pera senyor i senyora.

A plassos

o al comptat, mobles, màquines de cusir, rellotges y trajos.—Hospital, 101.

Venc en bon preu 1.535 metres terreny edificable, en el carrer d'Entenza, entre Aragó i Valencia. Informaràn: Passeig de Sant Joan, núm. 25, estanc.

Se ven una taula de vendre pa, amb habitació i a bon preu. — Raó: Universitat, núm. 110, entressol, primera.

Arrendaments

Arrendament de terrenys

Se desitja en arrendament un troç de terra en lloc pintoresc, prop de Barcelona, que's pugui visitar a peu i que tingui arbres d'ombra i fruiters, amb aigua. Ofertes a cèdula núm. 6 734, llista de Correus-Barcelona indicant lloc, camí per on s'hi va, extensió i preu per anys.

Lloguers

A Puigcerdà, Cerdanya

se lloga un magnífic xalet, situat a cinc minuts de la frontera, passeig de Bourg-Madame.

Reuneix les millors condicions per l'estiueig, està rodejat de frondosa arbreda, té abundant aigua i electricitat, està completament amoblat, roba blanca i tots els utensilis, hi hà piano.

Rahó: Plassa de l'Universitat, número 3, segón pis, segona porta, Barcelona.

COMPANYIA BARCELONESA D'ELECTRICITAT

DIRECCIÓ I OFICINES:

Plassa de Catalunya, n.º 2

Totes les seccions han quedat definitivament instal·lades en l'edifici indicat.

En Aiguafreda (La Lloveta), se lloguen cases-torres amoblades, al costat del bosc, amb abundant aigua viva, gran saló de reunions, billar, pista de patinar, etc., etc. Diputació, núm. 325, despatx. Telèfon 925.

PIANOS y armoniums de llogüer, desde 8 ptes. al mes, C. Bieger, Bruch, 78. Ex-afinador y reparador dels casa Erard de Paris

A Sant Vicens dels Horts aprop l'estació i en el punt més pintoresc, caseta per a llogar, amb hort, safreig i aigua potable abundant. R: St. Olaguer, 13, pral., 2.ª; de 9 a 3.

ALELLA Casa a la pagesa, aigua de mina, preu económic. Torre a l'anglesa amoblada, rodejada de jardí, aigua i gas.

— RAÓ: TARTANERS DEL POBLE —

Pis primer per a llogar

Passeig de la Diputació, 31

Anuncis

Gelatina de Carn de Gallina

Aliment poderós pera les persones delicades. Pot de cristall, 3 ptas.

E. Martignole, Escudellers, 10

La Anemia y la Clorosis

y SES COMPLICACIONS

son certament curades pel ús del

LICOR LAPRADE

Es el millor y més agradable dels ferruginosos.—Depósit en totes les farmacies. Collin & C.ª Paris.

Medicaments

químicament purs, especifichs farmacèutichs y aigües minerals, se reben directament dels punts d'origen. FARMACIA DE BOTTA Y BALTA, Rambla Catalunya, número 1, cantonada Ronda Universitat.

Els ULLS de POLL i DURICIES

desapareixen en pocs dies usant el

Callicida CONDOM

Frasc, 0'50 pessetes

Venda: Vicens Ferrer, Seguià i farmacies

MAL DE CAP

NEURALGIES

i tota classe de **DOLOR NERVIÓS**

CALMA a l'acte i CURA ab tota seguretat amb les celebres

Tabletas KAMNOL

1 pta. estoig d'alumini ab 12 dosis, en totes les farmacies. - Detalls i prospectes

Farmacia Morató: Passeig St. Joan, 77. Barcelona

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

i tot lo que's necessita pera feries

Antiga Casa. — T. COSTAS. — Palla, 13 i 15 pral.

LLITS DAURATS,

NIQUELATS I DE FERRO

SOMMIERS

Gran assortit en articles per a jardí

Balmes, 2

Depilatori NIEVE

Fòra el pèl moixí i el borrissól, que tant enlletgeix; usant el

en pols i pasta perfumada. Unic que, essent en un tot inofensiu, extirpa en pocs moment el pèl moixí o borrissól per rebel que sía

De venda principals perfumeries i drogueries.

Més de 5000 persones

poden justificar avuy la perfecció ab que aquesta casa fà l'examen de la vista pera l'aplicació de lentes o ulleres. Si vostè té alguna dificultat als orguens visuals, vagi totseguit a

La Optica Medical

ahont, ab aparells matematichs, se li dirà si deu o no portar lentes; essent aquesta operació completament

GRATIS

Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda económica de binocles prismàtichs y altres classes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la òptica se refereix.

Boquería, 22-cantó Raurich

¡FORA PEL MOIXI!

ELS POLVOS COSMETICHS DE FRANCH treuen en pochs minuts el pèl de qualsevol part del cos, matan ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pel moixí (vello) a la cara y brassos, perque ab ell poden destruirlo.

Un pot 2'50 pessetes. S'envía certificat per correu si per endavant se remet 3'50 pessetes en lliurança en Giro mútuu o en sellos de correu.

Farmacia Borrell

Comte del Assalt (carrer Nou), núm. 52. BARCELONA

Sastrería EL VAPOR

Acaba de rebre's un complet assortit de novetats per a l'actual temporada d'estiu. Trajos de 25 a 100 pessetes; pantalons de 7 a 35 pessetes. Selecte assortit en alpaques i drils a preus reduits. Se confeccionen en 8 hores en cas de dòl i urgents.

EL VAPOR Princesa, núm. 3 i Boria, núm. 10

CEREVISINA CARBONICA - ARTIGUES

és la forma de llevat de cervesa més recomenada per totes les eminencies médiques nacionals i estrangeres per a combatre l'estrenyiment, escorbut, artritisme i les malalties de l'estómac, ronyons, intestins, fetge, humors de la pell, forunculosis, antrax, erisipela, xarrampió, verola, escarlatina, tifus, febres gàstriques i en totes les que necessita la sang una rigurosa depuració, sense'l menor desgast ni originar nòves malalties. — Frasc 3 pessetes en totes les farmacies.

Els vòmits, cor agre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis i dolors del estómac, cintura i esquena, etc., desapareixen al següent dia d'usar el

ESTOMAGO ARTIFICIAL

DE VENDA PER TOTES LES FARMACIES Y DROGUERIES

Desapareixen en tres dies les dispepsies, gastralgies i catarros gàstrics, com ho certifiquen milers de curats.

Refuseu com a falsificades les capses que no portin la firma dels únics concessionaris a Espanya.

J. Uriach i C.ª — Barcelona

OBRA NOVA

OBRA NOVA

Aconteixement bibliogràfic

Enciclopedia Moderna Catalana-Fiter

amb la correspondencia castellana

EDICIO "GALLACH"

Més de 100.000 mots

Geografía - Arts - Oficis - Geología - Historia - Indumentaría - Hidrografía - Orografía - Numismàtica - Biografíes, &

Cinc volums artísticament relligats amb planxes alegóriques, relleu i or col-locats en un MOBLET SIMBÓLIC. Obra d'adquisició escaienta pels que vulguin conèixer a fons el lèxic catalá i tot lo relacionat amb les coses de **CATALUNYA.** Rublert apèndix en el qual hi figuren les Normes ortogràfiques de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Aquesta obra ha merescut lloables opinions de poetes i escriptors catalans, entre altres, dels senyors Conrat Roure, Apeles Mestres, Roca i Roca, Frederic Rahola, Enric Prat de la Riba, Francesc Cambó, Aldavert, Manel Folguera i Duràn. Francesc Albó, Rubió i Lluch, Dolors Moncerdà, Josep Puig i Cadafalch, Canonge Magistral Dr. Mas i Oliver, P. Lluis María de Valls, Matheu i Fornells, Picó i Campamar, Riera i Bertràn, Girbal i Jaume, Torres i Reyató, Franquesa i Gomis, Agulló, i Guasch.

Podem anomenar-la pel seu concepte

Veritable joia de Bibliografía Catalana

Preu: 38 ptes. Pot adquirirse a plaços a raó de 3 ptes. cada mes. Preu especial al comptat

Es molt important

SABER que desitjosa la casa editora de que aquesta obra es popularitzi; de que pugui èsser adquirida per tothom; de que els que no poden adquirir-la d'una vegada puguin fer-ho d'una manera fácil durant tres mesos, se vendrá a plaços, suscribint butlletí de compromis. Passats aquests tres mesos, sols se vendrá al comptat.

Butlletí per a demanar gratis mostres de l'ENCICLOPEDIA MODERNA CATALANA, edició «Gallach», i el fascicle amb les opinions assolides d'un aplec d'escriptors catalans, la majoría d'ells mestres en Gai Saber

Sr. D. Josep Gallach
Concell de Cent, 416
Barcelona

Serveixi's enviar-me lo que diu aquest butlletí.

Nom .....

Carrer .....

Població .....

Demaneu l'Enciclopedia Moderna Catalana a totes les llibreríes o directament a l'editor En Josep Gallach. - Carrer Concell de Cent, 416 i 418. - Barcelona